

Uj LA

Taxa postali plătută la numărul
aprobării Dir. Gen. PTT No. 2

+ 4 Lei

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9-11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 167 (1313) sz. * Vasárnap, 1936 július 26

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

Spanyolországban a helyzet még zavarosabb

A kormánycsapatok Madridnál visszavonulóban. — San-sebastianóban és Barcelonában viszont a fölkelők ügye áll rosszul. — A fölkelők a jövő államformáról vitatkoznak

Párizsból jelentik: Ejszakai jelentések szerint Spanyolországban a helyzet zavarosabb, mint valaha. A fölkelők pénteken már 27 kilométerre megközelítették Madridot. A madridi amerikai nagykövetség jelentése szerint a helyzet Madridban rendkívül komoly. A kormánycsapatok állítólag visszavonulóban vannak.

Madridban megölték egy angol alattvalót. — Hadihajók kalózhajókká minősítve.

Washingtonból jelentik: Madrid utcáin pénteken megölték egy angol alattvalót, aki amerikai utasokkal megrakott és amerikai zászlóval ellátott gépkocsit vezetett. A gépkocsit felgyújtották.

A fölkelők vezérkara közölte az angol

amerikai, olasz és francia tengerészeti hatóságokkal, hogy a spanyol hadihajók közül többeket a legénység kerített hatalmába. Ezeket a fölkelők kalózhajóknak tekintik, s akként bánának el velük.

San Sebastianóban fehér zászlót tüztek ki a fölkelők.

Hendayból jelentik: Pénteken San Sebastianóban heves harcok folytak. A fölkelők állítólag kitűzték a fehér lobogót, de amikor a kormány csapatai előnyomultak, rájuk tüzeltek. A kormánycsapatok elfoglalták a várost és bevették a fölkelők főhadiszállását, a Mária Krisztina szállót. A szállóban 27 halottat találtak. Valamennyien fölkelők tisztek voltak, akik öngyilkosok lettek, hogy elkerüljék az elfogatást.

A fölkelők repülőgépei elsüllyesztettek egy hadihajót, mely a kormányhoz pártolt

Királyság legyen-e vagy köztársaság, vagy parancsuralom?

Gibraltárból jelentik: Különféle jelentések szerint Madrid körül heves harcok folynak. A fölkelők pontevedroi rádióállomása közli, hogy az I. Haime csatahajót, melynek legénysége fellázadt a tisztek ellen és a kormányhoz pártolt, a fölkelők repülőgépről bombázták és elsüllyesztették.

A cirkáló fedélzetén tartózkodott Albaro tengerészőrmester, a kormányhű flotta főparancsnoka is, aki szintén elpusztult.

Párizsból jelentik: A *Journal* tudósítójának jelentése szerint a fölkelők oldalán eltérnek a felfogások. A karlisták a navarrai Carlos Alfonzo uralkodása alatt vissza akarják állítani a királyságot, a fasiszták a köztársaságot kívánják fenntartani. *Primo de Rivera* fiának elnöksége alatt, a tábornokok pedig, legalább is a legközelebbi jövőre, katonai parancsuralmat akarnak, *Franko* vagy *Mola* tábornok vezetésével.

Alfonz spanyol király nyilatkozik: „Álmomban se gondolok rá, hogy a közeljövőben hazatérjek”.

Londonból jelentik: Alfonz spanyol király Königswardtban nyilatkozott az *Ewening*

Standard levelezőjének és többek között a következőket mondotta:

Még csak álomban sem gondolok arra, hogy a közeljövőben visszatérjek Madridba. Ami ma Spanyolországban történik, tisztára nacionalista mozgalom. A királysághoz tartó többi konzervatív párttal együtt csak a baloldali pártok teljes megszüntetését követelik. Ettől függ Spanyolország megmentése. És én úgy vélem, hogy

csak a baloldali szélsőségek teljes kiirtása vehet egyszer s mindenkorra véget a polgárháborúnak.

s csak ez adhatja meg az országnak a hönőhajított békét. Ha hazám hív, bármikor kész vagyok visszatérni.

Ki nézeli a fölkelőköt? Csöndesebbek a fölkelők rádióállomásai.

Madridból jelentik: A belügyminiszter pénteken este rádióon közölte, hogy a fölkelők mozaikját Joan March bankár pénzezi.

Gibraltárból jelentik: A fölkelők rádióállomásai pénteken csendesek voltak. Ebből a kormány részéről azt következtetik, hogy a fölkelők ügye rosszul áll. Egyelőre azonban nem lehet tudni, mi az oka annak, hogy a rádiók nem működtek.

Borzalmas részletek a barcelonai fellegvár ostromáról

Marseilleből jelentik: Spanyolországból érkező utasok borzalmas részleteket beszélnek a kormánycsapatok és a fölkelők barcelonai harcáról. Különösen szörnyű volt a az ostrom, melyet a kormánycsapatok a barcelonai fellegvár ellen vívtak. A városban a fölkelők kezdet óta kisebbségben voltak, de az említett fellegvárba visszavonulva, onnan ágyuzással zavarták a kormánycsapatokat.

A kormánycsapatok időközben Franciaországból repülőgépeket és muniációt kaptak.

Ilyen segítséggel ellátva, repülőkről való bom-

bázással és szárazföldről indított pergőtűzzel megkezdtek a körülférő várostromot, majd a katonaság és a vörös milícia szuronyrohammal behatolt a várba és ott borzalmas vérfürdőt rendezett. Mindenkit lemészároltak, akik utjukba kerültek, nem kimélték nő, aggot és gyermekeket sem. A fölkelők tiszteit nem méltatták agyonlövésre, hanem valamennyit felkötözték. Ezután

rabolni és fosztogatni kedtek. Kifosztották a katedrális is és a műkincseket elhurcolták.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Az egyházmegyei Katolikus Akció új vezére

Az oradeai Szent László-plébánia egyházközségének eddigi lelki vezetője, dr Lestván Endre pápai prelátus most vasárnap bucsuzik egyházközsége közönségétől. Kanonokká történt kinevezésével egyidejűleg egyházi feladatoktól is megszabadult. A Katolikus Akció megszervezésével és vezetésével bízta meg, még pedig az egész egyházmegyére kiterjedően. Ebből az alkalomból tisztelői köréből az alábbi méltatást kaptuk az érdemes főpapról. Szíves örömmel közöljük, mert e városban és egyházmegyénél, lapunk közönségének országos kiterjedésében is sok tanulságot, bizalmat és hitet meríthetnek olvasóink egy jó pap életpályája méltatásából. (Szerkesztőség.)

Dr Lestván Endre abból a ritka emberfajtából való, akik egész lélekkel állnak egy eszme szolgálatába. Ezzel az egész lélekkel vállalta Főpap hívta s egész lélekkel adta oda magát a Főpap, hívta s egész lélekkel adta oda magát a hívás munkájára. Innsbruckban, ahol teológiai tanulmányait végezte, a kiváló jezsuita atyák vezetése mellett, korán ébredt annak tudatára, hogy a katolikus pap hivatása apostoli hivatás és korán felismerte, hogy korunk — a XX. század — eszmei, gazdasági, társadalmi és politikai zűrzavarában valóban apostolokra van szüksége az emberiségnek.

Es ő öntudatos lélekkel, teljes és szilárd meggyőződéssel vállalta ezt az apostoli küldetést. Tisztában volt azzal: mit jelent ez az apostoli küldetés. Szeme előtt ragyogó és vonzó példaképen a „nemzetek apostolának”, Szent Pálnak alakja állott, aki magát oly nagy elöszeregettel és nemes büszkeséggel nevezte le veleiben „Jézus Krisztus hívott apostolának”. „Paulus vocatus Apostolus Jesu Christi”. És apostoli hivatásának lényegét e szavakba öntötte: „Caritas Christi urget nos.” A Krisztus szeretete űz, hajt bennünket, nem hagy nyugtot, míg az egész világot meg nem hódítottuk neki. Ez a lelkek szeretetétől áthatott hódítási vágy vezette őt minden működésében. És minden lelki harcát ére megvitama a sikerei. Mert van a sikernek egy egyetlen törvénye: a komoly, kitartó, elszánt akarattal lesz zsákmánya a siker. Vasakarattal sikert arat, — tartja a régi magyar közmondás. Akarni a sikert, az eredményt: annyit jelent, mint bízni benne. Nagy hit, nagy bizalom a tényezői annak a vasakarattal, amelynek siker jár a nyomában. És dr Lestván Endre a hit embere volt. Ebből a rendíthetetlen hitből táplálkozott a szeretete, ezért volt minden téren a működése olyan eredményes.

Huszonhárom évvel ezelőtt vette át a Szent László plébánia vezetését s ez alatt változásokkal teljes — közel — negyedszázad alatt a legvirágzóbb hitéletet teremtette meg e városrészen. Mert egy cél irányította minden munkájában: *lelkeket nyerni Krisztusnak*. Igazi modern nagyvárosi lelkipásztorkodást honosított meg. Ismerte a mai városi ember lelki világát, aki minden iránt érdeklődik, ami a nagy világban történik, csak éppen az nem érdekli, ami a legfontosabb rá nézve: *Isten és a lélek*. Ebből a gondolatvilágból kifolyólag mindenütt részt vesz, ahol kielégítést vél találni érdeklődése számára, csak éppen a templomra nem gondol, oda nem megy, mert — úgy véli — ott nincs semmi keresnivalója, ott nem történik semmi érdekes. Lestván Endre nem is várta, hogy az emberek templomba siessenek

és ott hallgassák őt, hanem felkereste őket otthonukban s ott beszélt a lelkükre. Így érte el, hogy a Szent László-templom csakhamar szűk lett a hívek befogadására nemcsak vasár- és ünnepnapokon, hanem hétköznapokon is és a szentáldozások száma megközelítette az évi ötvenezretet. Nagy buzgalommal és áldozatos szeretettel karolta fel a modern lelkipásztorkodásnak egy másik területét, az *egyesületi életet*. Ott kisebb csoportokban közvetlenebbül tudott az egyforma életmódot folytató emberekhez szólni, őket a földi életük ügyeiben is eligazítani és ezeket a földi ügyeket a hit fényével bevilágítani. A Mária-kongregációk, szent olvasó társulatok, oltáregylet, az ifjúság számára Katolikus Legényegylet mind egy-egy jól kiépített vára lett a gyakorlati hitéletnek, ahonnan öntudatos katolikus férfiak és nők kerültek ki a társadalmi élet különböző területeire.

Külön kell kiemelnünk ezek közül a *Karitás-tevékenységet*, mint a mai lelkipásztorkodásnak legerősebb és legszükségesebb munkakörét. A Szent Vince Szeretet Egyesületek megalakítása volt, az első lépés ezen a téren, majd a háború utáni idők kiszélesítették azt s létrehozták a Karitás Központot, mint a szegény-gondozás irányító szervét. Innen indult ki az egész szegény-ügyet felölelő tervszerű munka, amelynek áldásait sok ezer szegény embertársunk élvezte a város egész területén.

Végül nem hallgathatjuk el a sajtó tevékenységét. Teljes mértékben átértékelte annak a nagyon elterjedt mondásnak igazságát: „Ha Szent Pál ma élne, bizonyára újságíró lenne.” Persze olyan értelemben vette ezt, hogy a modern lelkipásztorkodás nem nélkülözheti a mai szellemi életnek leghatékonyabb eszközeit, a lelkhez való hozzáférőkészségnek legbiztosabb formáját: a sajtót. Ezért indította meg papi működésének első éveiben a *Katolikus Híterjesztés Lapját*-t, majd a világháború es forradalmak lezajlása után az *Őrszem*-et, amelyekben népszerű formában törekedett erősíteni a híveinek lelkében a forradalmi gondolkodástól megzavart és elhomályosított katolikus világnézetet. Ez utóbbival egyengette az útját a katolikus napilapnak, amely végre is a katolikus öntudat és áldozatkészség erejéből és segítségével megszületett, s ma már közéletünknek számottevő és tisztelt tényezője. Dr Lestyán Endre ott volt a megalapításnál és azóta is szeretettel karolta föl a lap ügyét, s minden buzgóságával segítette annak megerősödésében.

Csak természetesnek kell találnunk ezek után, hogy, amikor a megyés Főpásztor meg akarja szervezni egyházmegyéjében az egész világra szóló Katolikus Akciót, XI. Pius pápának ezt a világtörténelmi jelentőségű gondolatát, akkor annak egyházmegyei megszervezésére és irányítására dr Lestyán Endrét választja ki. S hogy ezt a munkát minél nagyobb sikerrel végezhesse, felmenti őt a lelkipásztorkodásnak sokáig gondja és tevékenysége alól, hogy most egész férfiként, papi lelkének minden buzgóságával ennek a nagyvonalú munkának álljon a szolgálatába. Vigye bele széleskörű és mélyreható tudását, bő tapasztalatait és mindenekfelett nagy hitét és bizodalmit, amelyek sikerrel halmozták el őt lelkipásztori működésében. Erősen hisszük, hogy Püspök Atyánk nem fog csalódni reményeiben s mi bizalommal nézünk a Katolikus Akció egyházmegyei vezérére, dr Lestyán Endrere s imádságos lélekkel kívánjuk új működésére az Isten áldását!

(K—d.)

Dr Lestyán Endre ünnepies kanonoki beiktatása az oradeai székesegyházban

Szombaton reggel fél 10 órakor iktatta be kanonoki stallumába dr Lestyán Endre oradeai preláthus-kanonokot dr Némethy Gyula preláthus-kanonok, a nagytudományú főpap. Az oradeai székesegyház hatalmas hajója zsúfolásig megtelt hívekkel, akik dr Lestyán Endrét apostoli működéséért régtől fogva nagy szeretettel veszik körül.

A beiktatási szertartást szentmise előzte meg, majd dr Némethy Gyula preláthus-kanonok mondott gyönyörű beszédet, amelyben meghatározó szavakkal emlékezett meg Zelinka János kanonokról, a káptalan egyik legértékesebb tagjáról, aki két év előtt költözött el az élők sorából s kinek kanonoki székét Fiedler István megyéspüspök fölterjesztésre XI. Pius pápa dr Lestyán Endrerenek adományozta.

Zelinka János Nogáll János püspökre emlékeztető jólkonysággal fordult a szegények, az elhagyottak felé, az ő emléket őrzi a Katalin-telepi kápolna is. Méltó utódja a kanonoki székben dr Lestyán Endre.

A beiktató beszéd szövege szerint így szólott róla:

— Az új kanonok régi nemes család sarja. Secuiben született 1877 június 8-án. Teológiai tanulmányait részint a helybeli semináriumban, részint Innsbruck világhírű egyetemén végezte. Áldozópappá dicsőemlékü Schlauch híborospüspök szentelte 1900-ban. Buzgó káplánkodás után 1905-ben teológiai tanár, 1907-ben lelkiigazgató lett papnevelő intézetünkben. 1913-ban, már Széchényi Miklós püspök alatt nyerte el az *újjárossi* plébániát. 23 éven át Szent Pált követte, élt a hívekért, *omnibus omnia factus, mindenkinnek mindene volt*. Fărădhatatlan lelkipásztorkodás mellett a katolikus irodalmat is művelte. Szerkesztette a Híterjesztés Lapját, majd az általa megindított Őrszem hetilapot. Ezenkívül a katolikus egyseületi élet is igénybe vette buzgóságát. Az oltáregylet, a katolikus legényegylet, a Mária kongregációk tanúskodhatnak amellelt, hogy igaz érdem nyert jutalmazást, mikor Széchényi püspök herpályi c. préposttá, a Szentatya pedig 1925-ben pápai preláthusá nevezte ki.

— Szent János evangéliumának végén olvassuk: *„Ez az a tanítvány, aki bizonysgot ott mindezekről és tudjuk, hogy igaz az ő bizonysga.”* Hadd tegyen most megfordítva a mester, az egykori mester, az én csekélységem bizonysgot a tanítvány, az új kanonok mellett. A lelkipásztorkodást rajongón szerető hívek, ti, akik itt megjelentek, de azok is, akik lélekben vannak itt e pillanatban, tudják, hogy igaz az én bizonysgom. Csak egy óhaj még: faxis Deus, adja az ég, hogy az új kanonok, a *Katolikus Akció* áldásos vezetésével, melyet a főpásztori bizalom jelölt ki részére, nevezzen még ad maiorem Dei gloriam még sok-sok lelkiörömet főpásztorunknak és a Szentséges Atyának.

Az ünnepi beszéd után megtörtént a beiktatás szertartása s átadták dr Lestyán Endrerenek a kanonoki jelvényeket. Az új kanonok meghatódott beszéddel köszönte meg a beiktatást.

— Az első szó, — mondotta, — mely ez ünnepélyes órában ajkamat elhagyja, Szentséges Atyánk iránt érzett mélységes hála és köszönet kifejezése, hogy csekély személyemet ebben a nagy kitüntetésben részesítette és engem a dicső múltú oradeai székeskáptalan kanonokjává kinevezni kegyeskedett. A Szentséges Atya után megyés főpásztorunknak fejezem ki forró köszönetemet, hogy engem kanonokká való kinevezésre a Szentatya magas figyelmébe ajánlani méltóztatott.

Végül forró köszönettel fordult a beiktatást végző dr Némethy Gyula felé, — aki tanára és lelkiatyja volt, — majd a Káptalanhoz intézve szavait, hangoztatta, hogy a dicső elődök példáját és a Káptalan jelen tagjainak példáját fogja követni.

— Az elődök dicső példája ösztönöz, — mondotta, — hogy gyenge erőink, megfogyatkozott anyagi tehetséghez képest kövessem ebben a Káptalanban eleven, lüktető, az egyházmegye minden lelki és anyagi szükségletét támogató szellemét és hagyományos odaadását és áldozatkészségét. Tudom jól, hogy az oradeai Káptalanra is vonatkozik a: noblesse oblige elve, de ez a kitüntetés kötelez, hogy örömmel, készséggel a dicső elődöknek és a Káptalan jelen tisztelt tagjainak példáját kövessem. Tudom, hogy ez csak ígélet, de bízom benne, hogy a kegyes isteni gondviselés, amely eddigi életpályámon is mellettem volt és mindenkör megsegített, megadja kegyelmét ahhoz, hogy amit szóval ígérek, azt cselekedettel is teljesíthetem.

Gyászünnep volt Ausztriában Dollfuss halálának második évfordulóján

Bécsből jelentik: Ausztriában pénteken mindenütt kegyeletes ünnepségek voltak Dollfuss kancellár halálának második évfordulója alkalmából. Az épületeken gyászlobogók lengtek, a ablakokban gyertyák égtek.

Schuschnigg pénteken este rádióbeszédet tartott, melyeknek során többek között a következőket mondotta:

— Dollfuss szellemében a békét akarjuk, mely az erő és igazság tudatából származik. Talpalatnyira sem térünk le arról az utról, melyen a régi irányvétel alapján továbbra is haladni akarunk. Bár csak mindenki megértene ezt a békét, amikor Dollfussra emlékeznek.

Az angol király merénylője a rendőrbíróság előtt

Ártatlanul szenvedett börtönbüntetésé miatt akart elégtételt kapni

Londonból jelentik: Eduárd király merénylője, Bannigan, alias Mac-Mahon újságíró bűnyegének pénteken volt a rendőrbírósági tárgyalása. A védő előadta, hogy védené 1933-ban rendőrsztviselők megrágalmazása miatt a büntetőtörvényssék elítélte, de másodfokon fölmentették. Időközben 3 és fél hónapot töltött börtönben. Emiatt követelt elégtételt Simon belügyminisztertől.

A kihallgatott rendőrsztviselők igazolták a védő előadását.

VIII. Eduárd király jachton Calaisba utazik.

Londonból jelentik: VIII. Eduárd angol király szombat este jachtján Portsmouthból Calaisba utazik, a winny hősi emlékmű felavatására. A jachtot kanadai hadihajók kísérik.

A tavasz a legjobb alkalom testünk természetes megfiatalítására

Időszerű fontoskönyv!

Dr BUCSÁNYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos, a természetes élet- és gyógymód előharcosának tollából:

**Természetes gyógymód
és természetes táplálkozás**

Ara 145 lei.

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidékieknek portóval 155 leiért szállítjuk. Utánvételt 25 leijel drágább.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

A Columbus-téren két fölkelő gépfegyverekkel sáncolta el magát az emlékmű magas talpazatán és onnan tűz alatt tartotta a tér felé vezető

utcákat. A vörös milícia végül is elfoglalta a teret s a két fölkelőt egyszerűen ledobták a magas talpazatról.

Észak-Spanyolországban egynapig tartó harc után győztek a fölkelők. — Az egész Galícia-tartomány hatalmukba került

Párizsból jelentik: San Sebastianból érkezett hírek szerint pénteken Iruntól 10 kilométerre északra a fölkelők és a kormánycsapatok között egész napon át tartott a harc. Délután érkeztek meg az első menekültek, akik elmondották, hogy a kormánycsapatok súlyos veszteségeket szenvedtek. Hír szerint Vigóban a fölkelők győztek és ezzel egész Galícia tartomány a fölkelők kezébe került.

Francia segítség a spanyol kormánycsapatoknak? Delbos külügyminiszter ellenezte, Blum miniszterelnök kiadta a szállítási engedélyt.

Párizsból jelentik: Francia illetékes helyen megcáfolják azt a hírt, hogy Franciaország fegyverrel támogatja a spanyol kormányt a fölkelők ellen.

A *Liberté* ezzel szemben fenntartja továbbra is azt a hírt, hogy a francia kormány fegyvert szállít és több Botez rendszerű repülőgépet küldött Spanyolországba. Megírja a

a lap azt is, hogy *Delbos* külügyminiszter ellenezte a segítő szállítmányok engedélyezését, azonban *Blum* miniszterelnök ragaszkodott az engedély megadásához.

Ezt a hírt megerősíti az angol félhivatalos *Reuter* iroda is.

Az olasz kormány öt hadihajót küldött a barcelonai kikötőbe.

Hendayból jelentik: Idérkezett jelentések szerint Barcelonában a kommunisták megtámadták az olasz konzulátus épületét és súlyosan megrongálták a berendezést. Az olasz kormány hír szerint öt cirkálót vezényelt a barcelonai kikötőbe. Két csatahajó már be is futott.

A szegedi enyvetemi ifjuság táviratban üdvözölte Franko tábornokot.

Szegedről jelentik: A spanyol fölkelők győzelméről szóló híreket Szeged lakossága nagy lelkesedéssel fogadja s a keresztény ifjuság üdvözölő táviratot intézett *Franko* tábornokhoz, a fölkelők vezéréhez. A távirat így szól:

— A bolsevizmus ellen a keresztény világrendért folytatott harcában a szegedi keresztény magyar ifjuság együttérez Excellenciáddal és csapatainak győzelmére Isten áldását kéri.

A szegedi posta vállalkozott ugyan a távirat továbbítására, de kijelentette, hogy a spanyolországi általános zűrzavar miatt a távirat érkezése esetleg késni fog.

Az olaszok „Montecuccoli” nevű hadihajója felvonta az ágyukat Barcelona ellen.

Londonból jelentik: A *Daily Express* szenzációt keltő jelentést közöl, mely szerint a barcelonai kikötőbe érkezett a *Montecuccoli* nevű olasz hadihajó és bombázni akarta Barcelonát, mert a kommunisták felgyújtották a fasiszta székházat. *Mac-Horton* angol tengernagy, a *London* nevű angol cirkáló parancsnoka észrevette, hogy a *Montecuccoli* kikötő felé irányította ütegeit. Megkerülte az olasz hadihajót, a *Montecuccoli* és a kikötő közé állott és hangszórával érintkezésbe lépett a hajóval. Végre sikerült rávenni az olasz hajó parancsnokát, hogy tekintsen el a város bombázásától, mert az ugyanis céltalan volna.

Sanjurjo tábornok, Abd el Krim legyőzője repülőszerecséltenség áldozatául esett.

Lisszabonból Sevillába akart repülni, hogy a fölkelőket támogassa, utközben azonban lezuhant a repülőgépe és Sanjurjo tábornok szörnyethalt.

Ünnepi kenyér

Irta: Ormos Gerő

Elmondtam már, hogy Apró Jánosék nagyritkán láttak kenyeret. Az ember heteken át futkosott utána, kereste a munkát s ha akad valahol, nekifeküdt, gyúrta, hogy megkedveljék s ne eresszék szélnek két nap után. Talicskázott homokot, hordta a téglát, a zsákot s egyre számolgatta magában, hogy no, most már legyűrtam ötven fillért, legyűrtam nyolcvanát, este lesz majd kenyér az asztalon.

A csatornakotrásnál aztán valahogy ott ragadt négy hétre. Felmentek már az ötödik faluig, haza se futott esténként, minden örömet, boldogságot szombatra tartogatta. Mert akkor megkapta a pénzt, megmosdott tisztára, bakancsait átvette a vállán s elindult gyalogosan hazafelé. Vitte őt a nagy öröm, a pénz s az, hogy estére mosolyogni látja az asszonyt, gyereket.

Volt már tíz óra is, amikor betoppant. A szomszédok mind aludtak, de Apró Jánosné kívül állott az úton, leste remegve az embert. Ügyetlen mosolygással fogtak kezét, alig volt szavuk a találkozáshoz s ami volt is, csendesen bújt elő belőlük.

- Itt vagy?
- Itt...
- No gyere...
- Gyerünk, asszony!

Kicsit büszkén lépett be a lakásba. Mégis csak más az, ha pénzt hoz az ember s nem kell

szégyenkeznie, hogy nem képes eltartani a családját.

Odébet leeresztette válláról a bakancsait, körülnézett pirosan, mintha hosszú hónapok óta nem látta volna a szobát. Fújtt néhányat ebben a tikkadt melegben s szembefordult az asszonnyal.

- Aluszik?
- Aluszik. Elpilledt szegényke.

Apró János bekerült az ágyacska mellé s megállott, nézte a fiát. Egy hete nem látta szegénykét. Azóta mintha nőtt volna a kölyök. Piros kis alma pofikája s úgy szuszog, hogy szinte jó lenne felkelteni, hátha rosszat álmodik.

De az asszony megfogta a karját.

— Hadd, János. Ugyis nehezen aludt el. Mindig téged kerestél.

Melegség futja Apró Jánost, végigtörli a homlokát s megsimogatja a gyerek kócos fejét.

— Kérdezett a csöppöm?

S megy vissza az asztalhoz, hogy leszámolja a pénzt. Egyikük se kerít nagy feneket a dolognak. Az előbb is, hogy megjött, meg csak meg se csókolta az asszonyt. Kezel fogott vele s kész. Nem kell nagyobb öröm annál, hogy ragyognak a szemek s a szájuk körül egyre futkos valami nagyon nyugalmas mosoly. Értik ők egymást ebből is.

A pénz kicsörrenti óvatosan az asztalra és csak állanak egymás mellett. — Tizennégy pengő!

Az asszony szeretne odanyúlni, megsimogatni, felmarkolni a sok ezüstöt, mert ő egy

szempillantás alatt lisztre, zsírra, krumplira változtatta az agyában, de csak nézi, nézi s azt mondja csendesen:

— Ül le János. Elfáradtál.

Mert első az ember. Első a pihenés a nagy munka után s valami harapnivaló.

Elébe is rakja a tányért, babfőzeléket kotor bele egy kék lábasból s kenyeret állít mellette. Jó nagy karéjt.

Apró János széttörli a bajszát s nekifog. Még evés közben is mosoly fickándozik a száj-szegletén s beszél két falat között.

- Kutya meleg volt a héten.
- Bizony meleg volt.
- Hát a gyerek?

Apróné összefogta a kezeit az ölében, elbillentette a fejét s így nézte az embert. Most, hogy a gyerekről kérdezte, feljebb húzódott a széken s megindult a nyelve.

— Nagyon jó gyerek volt a csöppöm. Esténként mindig kerestél, hogy apja, apja... ides, hol van apja? Mondtam, majd szombaton megjön s hoz a Janikának egy nagy, igen nagy fehér kenyérkét! Huhuhu! Hogy örült ennek! Mindig azért nyúzott, hogy anyja, mikor lesz szombat, mennyit alszunk még?!

Szóval, nagy fehér kenyeret kellett volna hozni a gyerekeknek. Akkorát, hogy el se bírja. Olyant, amilyenről az anyja mesélt neki.

Apró János elnézett a tányér felett, rámeresztette nedves szemét a pénzre. Ebből sok nagy kenyeret vehetne a fiának. Annyit, hogy rájuk is száradna.

Furcsa indulat töri a torkát, eltolja maga

Igy hat a Zelio

Zelio paszta | **Zelio magvak**
 tubusban patkány és házi és mezei egérpusztításhoz
 vakond pusztításhoz

BAYER Pflanzenschutz-abteilung, Leverkusen I. G. Werk
 Romániai vezérképviselet: Pharmacia Studerus & Co. Bucuresti I. Strada Brzoianu 53. Telefon: 3-92/86

Az angol csapatok kivonulnak Egyiptomból
 Csak az angol hadiflotta kap kikötőt Alexandriában

Londonból jelentik: Az angol-egyiptomi szerződés katonai záradékát pénteken Kairóban aláírták. A záradék értelmében az angol csapatokat Kairóból visszavonják. Az egyiptomi angol helyőrséget fokozatosan csökkentik, amint Egyiptom megfelelően emelte haderejét. Alexandriában flotta támaszpont épül, amiért Anglia bért fizet Egyiptomnak. Az egyiptomi angol légi haderőt növelik. Az egyiptomi kormány harcászati utakat épít, hogy az angol haderő szükség esetén gyorsan megközelíthesse az esetleg veszélyeztetett pontokat.

Hogyan vezeti MacDonald leánya a vendéglőjét?

Riport Ishbel MacDonald kocsmájáról

Londonból jelentik: MacDonald lánya azok közé az angol asszonyok közé tartozik, akik sohasem használnak pudert vagy ruzszt s akik mégis a világ nevezetes asszonyai közé tartoznak. Mert még a mi demokratikus körünkben is feltűnő, hogy az angol miniszterelnök leánya a Downing-Street-et egy vidéki vendéglővel cserélje el. Ishbel MacDonald az angol világbirodalom reprezentáló tisztéből visszamenekült a konyhához és a pincéhez, a királyi udvar és a politika kavargásából egy falusi kocsmába háziasszonyi tisztébe. Ez az úgrás sokkalta nagyobb annál, semhogy a világ azonnal napirendre térhessen fölőtte.

Építőművészeti remekmű

Miért vonult vissza Ishbel Buckinghamshire völgyeibe? Nem akadt számára más menedék, vagy vagyontalansága miatt kenyérkereső pályára kellett lépjen? Ishbel MacDonald elhárította magát az alkalmat, hogy nevének tőkéből éljen és azt sem akarta, hogy családja tartsa el. Ő dolgozni és nem reprezentálni akar. És még az a cél is vezette, hogy a dowingstreeti háztartása néhány alkalmazottját, akiket édesapjának utóda nem veti át, ne kelljen az utcára kitenni. Ezért szövetkezett szakácsnőjével és inasával és átvette egy nagyírú vidéki vendéglő vezetését. Ez a vendéglő nem műregiség, mint a londoni belváros legtöbb vendéglője, hanem olyan műtörténeti remekmű, amely versenyezhet Ramsay MacDonalddal hampsteadti házával. Architektonikus szépség, de butorainak és képeinek ritkasága tekintetében is.

Számla, mint autogram.

Ishbel MacDonald vendéglője különben mindössze három kis helyiségből áll, amelyekhez az első emeleten három hálószoba csatlakozik. Hamisítatlan XVII. századi építmény ez, befűstölődött tetőgerendákkal és kandelókkal. A kandalló előtt ott fekszik a volt miniszterelnök leányának híres kutyája, Sheila, amely egyedül látszik duzzogni a degradálás miatt. Maga Ishbel természetes közvetlenséggel illeszkedik bele új környezetébe. Hivatása nem szorítkozik arra, hogy a kasszában trónoljon, hanem ő maga a vendéglősné, aki felhordja a sört a vendégek asztalára, lesepri a kenyérmorzskákat, átveszi a megrendeléseket és kis feljegyzési könyvében összeszámolja a fogyasztott ételeket. Ezek a számlák a turisták körében az autogramok értékével bírnak. Mert a nyilvánosság, ami elől Ishbel el

akart menekülni, utána ment. Amióta beköltözött ebbe a kocsmába, naponta legalább 30 autó várakozik a ház előtt. A londoni követek vasorájukat gyakran fogyasztják el nála, a fotóriporterek pedig egyenesen megostromolták a tájékat. De ott ülnek Ishbel MacDonald vendéglői asztalánál a környék parasztjai is. Isszák sörüket, rácsálják kenyereiket és sajátjukat és úgy érzik magukat, mintha egy történelmi színpájték stálistái volnának.

Szegény Ishbel MacDonald azért kissé furcsán érezheti magát ebben a torlóadásban. De mégis ugyanazzal a természetes méltósággal

viseli a vendéglősnői tisztségét, mint ahogyan apja mellett reprezentált. Mindenki számára van egy-egy nyájas szava, akár Rolls Royceson érkezett a Westendről, akár sáros csizmákkal a buckinghamshirei mezőkről. Vajjon kik maradnak hűbbek hozzá, ha a szenzáció varázsa lelohad? Ishbelnek nincs ideje arra, hogy ezen a fejét törje. Elég gondot ad neki a konyha és a pince, a kert és a baromfiudvar szükségleteinek ellátása.

Ha ez az üzem életrevalónak bizonyul, csodálatos szép kirándulóhely kínálkozik majd itt a turisták számára. Távol a nagyvilágtól és mégis közel hozzá, mert jobbról terül el *Chekers*, amely régi háziasszonyát nem fogja elfelejteni, balról pedig a templom, amelyben Beaconsfield Lord alusza örök álmát. Történelmi emlékektől terhes földdarab ez, amelynek nevezetességéhez az is hozzájárul most már, hogy az angol miniszterelnök leánya ide tért vissza, hogy a két keze munkájával keresse meg kenyereit.

Megtartják-e a közigazgatási választásokat augusztusban

Satu-Mare. Saját tud. Az új közigazgatási törvény március 27-én történt életbeléptetése óta nagyon sokan biztosra veszik, hogy a kormány a magaalkotta törvény rendelkezése értelmében rövidesen kiírja a közigazgatási választásokat. A 137. szakasz ugyanis kimondja, hogy az ideiglenes bizottságok működési időtartama nem lehet több négy hónapnál. Mivel a törvényt március 27-én hirdették ki, a négy hónap most jár le. Megkérdeztük dr Kiss Endre satumarei ügyvédet, aki az új közigazgatási törvényt magyar nyelvre fordította s így azt nagyon jól ismeri, hogy a törvény milyen rendelkezéseket tartalmaz az időközi bizottságokra vonatkozólag, mire a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az új közigazgatási törvény véleményem szerint — kezdte nyilatkozatát dr Kiss Endre — az *önkormányzat elvén alapszik* s ennek szervévé a *választott tanácsokat* tette meg. A 137-ik szakasz kimondja, hogy az átmeneti tanácsok, amelyek a választott tanácsok feloszlása után vehetik át a megyék és községek ügyvezetését, kinevezésüktől számított négy hónapig működhetnek. A törvény azonban azt *sehol sem említi, hogy négy hónap múlva feltétlenül választott tanácsnak kell következnie*. Ha a kormány nem akarja megtartani a köz-

igazgatási választásokat, új ideiglenes tanácsot nevez ki s ezzel eleget tett a törvényes formáknak. Tekintettel azonban arra, hogy az új törvény a választott tanácsot a helyi közigazgatás rendes *szervévé* tette, míg az interimár bizottságok csak mint átmeneti *intézmények* szerepeinek benne, az ideiglenes bizottságok uralma nem lehet kizárólagos.

— Tévedés azt hinni — folytatta dr Kiss Endre — hogy a törvény által előírt négy hónap július 27-én jár le. Az interimár bizottságokat az új törvény szellemében átszervezték s tagjait újból kinevezték, tehát a négy hónapot nem a törvény életbeléptetésétől kell számítani, hanem az új kinevezés időpontjától. A kormánynak különben sem lehetett módjában kifírn a választásokat, mert az új törvény értelmében a választói névjegyzékeket is át kellett, hogy vizsgálják, ami nagy munka volt s csak ennek végeztével határozhatnak a választások időpontja felett.

— Az újonnan kinevezett ideiglenes tanácsok megbízása augusztusban jár le s ha a kormány az új közigazgatási törvény szellemében akar eljárni, akkor kitűzik a tanácsválasztásokat — fejezte be nyilatkozatát dr Kiss Endre. (b.)

elől az üres tányért, fel se néz, csak odanyúl a pénzhez s felvesz belőle egy fényes pengőt.

— Akkor holnap vegyünk fehér kenyeret a Janikának...

Az asszony felrebben erre, de nem mer szólni. Az a pengő sok mindenre kellene neki, de ha az ember, a gyerek apja fehér kenyeret akar venni rajta, hát vegyen. Ő túrta érte a fekete földet a csatornáknál.

Amikor elfűjták a lámpát s belebűjtak az ágyba, Apró János esze egyre a gyereken s a fehér kenyéren járt. Nekimerésztette szeméit a sötétségnek, érezte, hogy víz önti el a markait, a nyakát s beszélt vonlatotlan, csendesen:

— Igazad is vót. Megilleti a fehér kenyér ezt a gyereket... S az, hogy én vegyem neki... En adjam a szájába... Mert az én gyerekem!

Úgy érezte, hogy sohase szerzett örömet a gyerekeknek. Még az is kiesett az emlékezetéből, hogy valamikor megsimogatta, megcsókolta az arcát. Ezen gondolkodott most, de néha hangos szó is előbuggyant a száján, hogy igaza van, rossz apja vagyok. Bolondos vádaskodásnak érezte ezt, de mindjárt átvágott a másik végletbe s roppant komoly mulasztást követett el a fiával szemben. Mi lenne most, ha felébredne a gyerek s felállna az ágyon, kitárná feléje boldogan a kis karjait, hogy édesapám! Hol a fehér kenyérke? Akkor ő eltakarná az arcát s talán hangosan sírna.

Kicsit haragudott az asszonyra is, de elbágyasztotta a fáradtság, az egyheti kemény munka s ez elsímitott benne minden hábor-

gást. Meglányult a hangja, beszívta a frissen mosott ágyruha szagát s úgy érezte, ringatja őt az ágy, ringatja s a kislia csengő hangja pöntyögő hozzá az altató mesét...

Ragyogó hajnal verte ki az ágyból. Az asszony a konyhában foglalatoskodott már, kiment hozzá s beszélgettek csendesen, nehogy felrebbenjen a gyerek. Apróné arcán pihent, boldog mosoly fickándozott, amint kiöntött egy vödör vizet a laborba, de Apró Jánost még mindig erősen fogta tegnapi hangulata. Amint ledobta magáról a szürkült inget s végigdörzsölte kiálló bordáit, nagyon silány, haszontalan embernek érezte magát. De az asszony megcsapkodta nevére a hátát, s ez felpezsdítette Apró János jókedvét is. Öntözte, merte magára a kemény vizet, nagyokat fűjt s mire a törülközőre került a sor, már nevetett, vizet freccsentett az asszonyra. Aztán belebűjt a tiszta ingbe, felrágatta ünnepi cipőit, s kipederte szépen a bajuszát.

Amint reggeliztek, felemlítette az asszony a pénzt.

— Aztán hol akarsz kenyeret venni a pengőn?

Apró János szeméi felcsillantak erre, kihúzta magát s azt mondta büszkén:

— Hadd csak rám, majd elintézzük a fiammal!

Nem is beszélt erről többet az asszony. Intézte a fiával, ha úgy tetszik neki. Ő az ember. Az asszony dolga az lesz, hogy ebédet főzzön s rakott asztallal várja őket. Menjenek csak. Nem árt a gyerekeknek se, ha mozog egy kicsit.

Amint a nap felkapaszkodott a ház fölé, Apró János ünneplősen, peckesen fel-alá járkált az udvaron. Várta, hogy felébredjen a gyerekek. Apróné pedig zöldséget vakart, krumplit hámozott már a konyhában, kifutott az udvarra is, összeszedett egy nyaláb hasított fát s vitte dalolva az étel alá.

Apró János pedig csak úgy időverésképen felkapaszkodott a padlásra. Sok régi s nagyrészt ócska holmijuk hevert odafent, por lepelt mindent.

Megakadt a szeme egy régi kis szekéren. Valamikor egy úri szomszéd adta nekik, azóta a padláson hever.

Amint előkötörta s kiállította a padlás közepére, nagy melegség futotta el. Micsoda öröm lesz, ha ő most leviszi ezt a kis szekeret, megtörölgeti szépen s beleülteti a kislit, aztán nekiiramodik vele az ünneplő utcákon! Talán még gyepőt is akaszt a nyakába s odaveti a végét a gyerek kacsóiba, ostort is ad hozzá s így hajtja magát. Hadd lássa mindenki, hogy ő mindent megtesz a gyerekeknek.

Az udvaron mosolyogva próbálta a szekeret. Az asszony kinézett a konyhából s megkérdezte nevetve:

— Hát ezt hol szedted? Mit akarsz vele?

Kicsit elszégyelte ezt a gyerekek örömet, fel se nézett, csak úgy a bajusza mögül motyogta:

— Majd meglátod...

Később aztán tiszta ruhácskát adtak a Janikára, megtömték a kis hasát tejjel, kenyérral s akkor Apró Jánosból felrobbant az öröm.

— Most aztán gyerünk, kislfiám!

Spanyolországban mindenütt a fölkelők győznek

Megszóltak rádióállomásaik és cáfolják a kormány ellenkező híreit. — Mola tábornok súlyosan megverte a kormánycsapatokat. — A francia vörösök segítséget küldenek spanyol társaiknak

A délelőtti távirati jelentések egynémelyikéből az volt kivehető, hogy a spanyol fölkelők előhaladása megtorpant s hogy például San-Sebastianoban is kitűzték a fehér zászlót. Délutáni híreink már ismét a fölkelők teljes sikeréről szólnak. Így mingyárt első táviratunk is, mely *Hendayéből* való, következőket mondja: A navarrai rádióállomás jelentése szerint San-Sebastiánt megszállották a fölkelők.

A sevillai rádióállomás szombat délelőtti sorozatos győzelmi híreket ad le. Péntek este a fölkelők megszállották a Leon és Palencia közötti nagyfontosságú bányavidéket.

Lisszabomból jelentik: Franko tábornok a

tetuanai rádióállomás útján közölte, hogy Alcalá és Aranjuez a nemzeti csapatok kezébe jutott. A tábornok további közlése szerint

egy Madridban mozgósított gyalogezred fellázadt a kormány ellen.

Másik hír szerint az I. Jaime nevű hajót nem süllyesztették el és nem is rongálták meg. A hajó legénysége megadta magát a fölkelőknek.

Portugália határán híre jár, hogy *a belügy- és hadügyminisztert a nemzeti csapatok Madrid környékén elfogták, amikor szökni akartak.*

A párizsi spanyol követ sem hajlandó tovább szolgálni

A francia sajtó támadja a Blum-kormányt a spanyol vörösök segítése miatt

Párizsból jelentik: Castillio spanyol követ péntek délután bejelentette lemondását. Elhatározását azzal indokolta, nem tudja összeegyeztetni lelkiismeretével, hogy résztvegyen olyan fegyverszállításban, mely szegény honfitársainak megölésére irányul.

Párizsból jelentik: A hivatalos cáfolatok ellenére a jobboldali sajtó tovább folytatja támadását a kormány ellen a spanyol kormány részére teljesített fegyverszállítás miatt.

Az *Echo de Paris* szerint minden cáfolat ellenére igenis történtek hadianyagszállítások. A cáfolatok nem állják meg helyüket a jobboldali értesülésekkel szemben.

A Jour szerint a spanyol ügyvivő nem volt hajlandó aláírni a francia részről szállított 4 harci repülőgép ellenértékéről szóló utalványt. Ezért mondott le.

A francia kommunisták elhatározták, hogy

francia kommunistákból összeállított jelképes osztagot küldenek a spanyol kommunisták segítségére. A fegyvereket a kommunista párt bordeauxi titkos fegyverraktárából szerzik be.

Elkeseredett harcok Madrid környékén.

Lisszabomból jelentik: Rádiójelentésekből kitérnek, hogy a Guadarrama hegységben péntek óta elkeseredett harc folyik Mola tábornok

Madrid ellen szombat reggel megkezdődött a döntő támadás

Párizsból jelentik: A Jour különtudósítója jelenti a nemzeti csapatok arcvonaláról: Madrid ellen szombaton reggel kezdődött meg a döntő támadás.

A fölkelők két csapata megszállta a főváros körüli két legfontosabb pontot.

Az egyik Garcia Escanev vezetése alatt egy magaslatot, a másik Roda ezredes vezetése mel-

A háziasszony leghasznosabb segédeszköze — a gyümölcsök és gyümölcszörpök frissentartására és konzerválására — a

Bayer Salicylsav

Minden szakszűletben kapható (gyógyszertárakban, drogeriákban, fűszerüzletekben)

A „Bayer” név és a Bayer kereszt kezeskednek a sohasem változó, kifogástalan minőségért

nok fölkelő csapatai és a vörös milícia között. Ettől az ütközettől függ Madrid sorsa.

Lano tábornok erőiesen megcáfolta a fölkelők visszavonulásáról szóló kormányhíreket.

Mola tábornok nehéz tűzérése Madrid felé közeledik és Samassiera mellett súlyosan megverte a kormánycsapatokat.

Ebben a harcban Munos kormányhű tábornokot megölték. A fölkelők mindenütt előnyomulnak.

lett az oroszánkaput tartja megszállva. Ezekről a pontokról biztosítják Madridba a bevonulást.

Tizenhét bombavetőt szállított a Blum-kormány Spanyolországba.

Párizsból jelentik: A Jour a francia fegyverszállításról a következőket közli:

Csütörtökön délután *Redempt* ezredes, a légügyi minisztérium anyagi osztályának igazgatója utasítást kapott, tegye meg a szükséges intézkedéseket 17 bombavető berendezés szállítására. Ezeket a berendezéseket repülőgépek számára rendelték, amelyek jelenleg az étampesi repülőtéren vannak.

A „Nova Via” nevű lakkgyár óriási mennyiségű kakiszínű és olivöld festéket szállított, hogy átmázolják a gépek francia jelzését. A gépeket francia vezetők irányítják Spanyolországba, két csoportban.

A vezetők magánpilóták és a pilótaszövetség tagjai közül válogatták ki őket. A pilóták az ut költségein kívül 30 ezer frankot kaptak és életbiztosítást kötöttek javukra.

A *Figaro* szerint a szenátus lépéseket akar tenni ebben az ügyben a hadügyminiszternél. Az *Echo de Paris*-ban Kerillis aláírásával cikk jelent meg, mely

a francia kormány eljárását bűncselekménynek minősíti.

A kisantant tanácsülésre gyűl össze szeptember második felében

Prágából jelentik: A kisantant miniszterelnök szeptember elejére tervezett értekezletét későbbre halasztották. Az értekezletet olyan időre hívják össze, hogy közvetlenül megelőzze a Nepszövetség szeptember 21-iki öszejevételét. Ezek szerint az értekezlet szeptember 17. és 19. között lesz Csehszlovákiában. Az öszejevétel fontos helyét véglegesen még nem állapították meg.

Ugy futott vele az udvarban, hogy az asszony veresedett, könnyezett a nevetéstől.

— Ember, ember!

Mind a hárman nevettek. Apró János fűtyült már, Apróné visszafutott a konyhába s énekelni kezdett boldogan.

Az ember kis marék szénát terített el a székérke alján s ráültette a fiát. Odahúzta a konyhaajtó elé s bekiáltott az asszonynak.

— Anyja! Gyere csak!

Apróné megállt a küszöbön. Már könnyek buggyantak a szemébe az örömtől, odatértelt a gyerek mellé, elsímogatta a haját s megcsókolta cuppogva.

— Menjetelek, menjetelek...

Nem törődött azzal, hogy hová. Akármerre is, csak az öröm viszi őket.

Indulóban megsimogatta még az ember vállát s visszament főzni, dalolni.

Apró János pedig elindult a visongó gyerek előtt, kifordult az útra, belemeredt a messzeségbe s ebben a szép pillanatban úgy érezte, hogy ő a legjobb apa a világon.

Erős tűzzel verte őket már a nap. Messze harangok zúgtak mélyen, ünneplő muzsikával s Apró János arra gondolt, hogy most olyan dolgot csinál majd... olyan dolgot... Vízgyöngyök bújtak elő a homlokán, érezte, hogy az inge alatt, a mellén is végiggördül valami nedvesség...

Jobbról, balról virágos akácok meredtek a magasba, bücskök futkostak a fűvek között, odafent pacsirta csattogott és Apró János szegényember ebben az ünnepi csendben igavonó

apa volt a kisfia szekere előtt. Nem tudta pontosan, hová megy, nem is nézte az utat, csak markolta a kocsirúd léces végét s lépkedett. Janika belebámult a semmibe, csacsogott, nevetgált, nógatta az apját, hogy rajta, rajta, gyereünk előre a szekérrel, az ő kis életének szekérével, ha már megindította ez az ünneplős, görnyedt ember.

Apró János futott már a szekérrel. Dúsan, kinosan ömlött róla a víz, de futott. Zörögtek mögötte a kerekek s hallotta a fia boldog ujjongását.

Aztán megálltak egy apró háznál. Gyerekkorában sokat járt erre s most belehasított a mult, látta maga előtt az öreg pékműhelyt, a töredezett téglákat, kopott kenyérlapátokat.

Végigtörült a homlokán, kiemelte a gyereket a földre s vezette a műhely felé.

Itt veszi meg neki a nagy fehér kenyeret! Csodálkoztak rajta, amikor belépett.

— Ilyenkor? Ünnepen?

Apró János kapkodta a levegőt.

— Kell a fiannak...

Kiválasztotta a legnagyobbat, legfehérebbet, fizetett s már ment is szédülve a kocsi felé.

Ugy rakta bele a kenyeret, hogy Janika paskolhatta a kis kezeivel.

Szerette volna megnyujtani a lábait, hogy futhasson, rohanhasson a kocsival. Nem is az utcán, legjobb lenne talán felkapni a levegőbe, a magasba és repülni, odahullni az udvarba és bekiáltani az asszonynak, hogy nézd el mit hoztunk! A fiának, a gyerekeknek yettem!...

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ (Román Nauheim)

Természetes, páratlan szénsavas, radióaktív sós, vasas forrásokkal. Biztos gyógyhatás SZIV és vérkeringést zavaróknál, szervi elhízásos érlelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomszűz, hólyaghurut és kimerüléses idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgező nyomon fellépett idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel.

Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Kitűnő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás panziók mérsékelt árakkal. Modern napfényes uszoda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pausálkurák az „Európa” utazási irodák útján.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.

Muschong Buziási Gyógyfürdő R-T.

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, BUZIÁS, BANÁT.

Aranymosók a Mura partján

Aranyat hőmpölyget a Jugoszláv határ mentén a Mura-folyón

Légrád, Somogy megye. Aranyláz, felszabadult ősi ösztönök, küzdelem az aranyért... és borotvátlan, piszkos, szakadtruhájú klondykel aranymosók regényekből jól ismert figurája legbelgi szemek előtt, amikor az autó utolsó erőfeszítéssel kapaszkodik fel a légrádi szőlőhegyek közé, amely mögött a magyar Klondyke fekszik és amelyen keresztül méltóságteljesen hőmpölygő zátonyai között a két mesebeli aranyfolyó, a Mura és a Dráva.

Pár nap óta a környéken kőszá hírek keltek az aranyról, mesebeli aranyleletekről suttognak este-tenként a környező falusi házakban: a Mura, amelynek főnyenyéből már a békeidőben is mos-tak ki aranyrögöt,

a mostani áradással rengeteg aranyport tartalmazó homokot hozott a stájer hegyekből

és aki nem sajnálja a fáradságot, komoly arany-mennyiségre tehet szert, alig pár napi munkával.

Népvándorlás

Egy kiskanizsai aranymosóval autózunk ki a Nagykanizsától alig huszonöt kilométerre fekvő helyszínre, hogy ellenőrizzük ezeket a híreket, amelyeknek hallatára valóságos népvándorlás indult meg a Mura és a Dráva felé. A mellettünk ülő aranymosó sógorához megyünk, aki az első, félig-meddig modern eszközökkel dolgozó arany-ásó és aki, a hírek szerint állítólag

több mint másfél kiló aranyat mosott ki alig egy év alatt a Mura és a Dráva zátonyain fennakadt áradásos homokon.

A légrádi állomás mögött alig pár lépéssel a Murán közlekedő komp mellett találjuk a szerencsés aranymosót, Samu Lászlót. Félig a partra kihúzza fekszik kettős motorcsónakja, amelynek az orrára szerelt kotró mosógépével járja hónapok óta a Mura és Dráva zátonyait és mossa egy napszámos segítségével az aranyport és aranyikkelyt tartalmazó finomszemű áradásos homokot.

Ahol mi állunk, a magyar oldalon, amerre a szem ellát, minden száz méternyire kisebb embercsoportok állnak, görnyedeznek, hajladoznak, hordják a homokot kezdetleges mosóteknőkhöz és lábzan égő szemmel kutatják át minden percben a lemosott teknőt a farostok között megbujó aranyzemek után. Hangtalanul folyik a munka, az aranyláz hatalmába kerít mindenkit és csak egy a fontos, hogy a teknőben mennyi aranyzem marad.

A szemben lévő parton, Jugoszláviában, ahol az összefolyó Dráva és Mura szigeteket alkot, fekszik Légrád község. A parton s a part előtt fekvő zátonyokon szintén serény munka folyik. Szabad szemmel is látható, amint a légrádi magyarok összegyűlve a szabadnapos szerb katonákkal, serényen turják a főnyenyét, mossák a teknőt, a sokszor szabad szemmel is észrevehető aranyport után.

Aranymosás biciklimotorral

Hogy saját szemünkkel is lássuk az arany-mosás technikáját, beszállunk Samu László sa-ját szerkezetű, kettős motorcsónakjába, amelynek propellerjét egy biciklimotor hajtja. A csónak orrában foglal helyet a most ének meredő kotró mosógép, amely egyelőre munkán kívül van. Míg a legközelebbi zátonyhoz érünk, amely Samu László állandó aranymosóhelye, gazdánk pár szóval elmagyarázza az aranyásás és arany-mosás technikáját.

— Több mint egy év óta mosom a Mura homokját — kezdi az imbolygó csónakon. — Ha szerencsés napom van és aranydús homokzá-tonyra akadok, amely különösen mostan, áradás után, nem ritka, úgy

naponta négy-öt gram tiszta aranyat is ki tudok mosni.

— Természetesen ez csak rám vonatkozik és ez csak úgy lehetséges, hogy én gépi erővel kotrom a főnyenyét és mosom a homokot, mert ezek — mutat a parton tevékenykedő emberekre — akik primitív eszközzel dolgoznak, naponta alig három-négy pengő értékű aranyat tudnak csak kimosni, szóval alig egy grammot.

— Eddig körülbelül 300 gram tiszta aranyat mostam ki. Egy gram aranyat öt pengő ötven fillérért is el lehet adni, csak az a baj, hogy fel kell vinni Budapestre, mert Nagykanizsán sehol sem veszik meg.

Arany! Arany!

Amíg beszélgetünk, odaérünk az egyik zá-tonyhoz és nemsokára kattogva, meg is indul a Samu-féle kotró-mosógép. Az elevátorszerű kot-rógép állig fordult egyet, máris ontja a homokot a teknőbe. A parányi szivattyú pedig, amely a teknő fölé van szerelve, vastag sugárban önti a Mura vizét a rovátkós mosólapra. Pár percnyi izgalmas várakozás után lefolyik a homok, va-lamennyien a teknő fölé hajolunk, a mosóteknő rovátkáiban pedig ott csillog halványan, sárgán egy pár, alig észrevehető, homokkal kevert aranyzem. Gazdánk, akit az aranyláz már tel-

jesen hatalmába kerített, drótkéfével vesz elő, ösz-szesöpri az aranyzemeket, újból megindul az elevátor, újból lemosódik a homok, az új arany-zemek pedig sorban odakerülnek a csónak aljába elhelyezett kis vasszekrénybe, amely már majdnem szüntőlég tele van egyelőre még ho-mokkal kevert aranyszemmel.

Egy szerencsés család

A szerencsés aranymosás után újra nekifor-dul a partnak, ahol primitív eszközökkel dolgo-zó aranyásók munkálkodnak. Az eljárás itt már sokkal egyszerűbb. Eppen egy tőszentmártoni polgár mellett kötünk ki, aki feleségével és tí-zenkétéves fiával mossa a homokot. Ő egyébként az, aki a múlt héten olyan szerencsével főnyenyét talált, hogy egy hét alatt 220 pengő értékű ara-nyat szedett össze. Most is buzgón dolgozik az egész család.

Tovább megyünk a part mellett s meg-meg-állva egy-egy telep mellett, egészen sötétedésig figyeljük a munkát. Majdnem mindenütt szeren-csével jár a mosás, amit bizonyít, hogy mind több és több megelégedett arcot lehet látni a part mellett. Amint visszafelé megyünk, a kiska-nizsai aranymosók, aki szintén kimoszták magá-nak a délután folyamán két-három pengőjét, el-mondja azután az aranymosás kulisszatitkait is.

Szakértő segítséget!

— Magyar részen, nem tudni miért, nem sokan foglalkoznak az aranymosással. Jugoszláv részen majdnem háromszázan mossák az ara-nyat, holott Jugoszláviában egy grammért alig adnak három pengőt. Természetesen, ez az oka aztán annak, hogy a jugoszlávok a kimosott aranyat áthozzák a Murán és itteni rokonai kimosják ki azután a már egyszer kimosott ara-nyat a homokból, a hasznát pedig megosztják. Most határozottuk el egyébként, hogy küldöttészi-leg felkeressük gróf Bethlen Istvánt, Nagykaniz-sai képviselőjét és megkérjük, hogy a nagykaniz-sai munkanélkülieknek tegye lehetővé, hogy kijárhassanak a Murához aranyat mosni és azok egy szakértőt is kapjanak, aki bevezeti őket az aranymosás titkiába. Napszámmal alig lehet egy pengőt, egy pengő ötvenet megkeresni naponta, de kérdés, hogy egyáltalán akad-e munka, míg viszont, ha szakemberek vezetése mellett a mun-kanélküliek ráfektüdnének az aranymosásra, úgy naponta könnyen két-három pengőt is megkeres-hetnének.

Becsúzzunk aranymosó barátunktól, de csak a közeli viszontlátásig. Az aranyláz minket is utóltart. (R. L.)

Miképpen óvjuk gyümölcsöseinket a darazsaktól?

Az utóbbi időkben, de különösen az el-múlt évben nagy károkat okozott a szőlőtermé-sekben a darazsak pusztítása. Az idén ez a pusztítás nem hogy csökkenne, de — több helyről érkező jelentések szerint — még növe-kedni fog.

A darazsak különösen kedvelik a korai csemegeszőlőket: madlingot, csabagyöngyét és általában a vékony héjú szőlőket. A múlt év-ben pl. az Eriulmelléken a későre hagyott oportó szőlőt, majdnem teljes egészében a da-razsak szüretelték le s kóstolónak is alig hagy-tak a bő cukortartalmú szőlőből.

Nagyon kedvező időjárás a darazsakra az esős nyárutól s az esős ősz, mert a megdagadt szőlőszemeken kifeszül a hég s a darazsak könnyűszerrel szúrják át, hogy hozzájuthassa-nak a bogó belsejéhez.

Megjelent!

Pintér-György:

A magyar irodalom-történet II. kötete

Ara 40 lei és portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál, ahol az I. kötet is kapható.

A két könyv nemcsak az iskolák részére elsőrangú kompendium, de csinos kiállításánál fogva, rendkívül alkal-mas jutalomkönyv is.

Megkérdeztük a bihormegyei mezőgazda-sági kamara igazgatóját Corbu Jánost, hogy lehet-e védekezni a darazsak ellen s ha lehet, milyen eszközökkel?

A mezőgazdasági kamara igazgatója kér-désünkre a következő felvilágosítást adta:

Permetezéssel nem lehet védekezni a dara-zsak ellen, mert közvetlen érés előtt nem is sza-bad permetezni. Különbösen még ha permetez-nénk is, a fürtök belsejéhez semmiféle perme-tező eszközzel és szerrel nem lehetne hozzá-férni s a darazsak minden nehézség nélkül megtalálják a permetezetlen szőlőszemeket.

— Nem kell azonban azt gondolnunk, hogy a darázs pusztításai ellen nem lehet védekezni. Megelőzni nem lehet — sem teljesen kiküszö-bölni —, de lehet csökkenteni a pusztítás ára-nyát.

— Egyszerű és már sokfelé bevált darázs-irtási mód: hogy amikor a darazsak már kez-dik csipegetni az érett szőlőt, a szőlőtáblákban több helyen szűknyakú üvegeket helyezünk el, amelyeknek az aljára pár ujnyi mézet tes-zünk. A darazsak a méz illatára bemennek az üvegbe, de onnan kijönni nem tudnak. Este aztán kiszedjük a darazsakat az üvegből s el-pusztítjuk őket. Ez is egy mód.

— De legbiztosabb s leghatásosabb, ha mindenki megfigyeli, hol van darázsfészek szőlőjében s estefelé forróvizet önt a darázs-fészekbe. A pajták padlásán s a fákön levő da-rázsfészkeket összeszedjük s elégetjük.

Szaporítlan és hosszadalmas munkának látszik, de ha mindenki lelkiismeretesen el-vegyi, akkor megéri a fáradságot s nem fogják a darazsak a legedesebb s legszebb fürtjeinket tönkretenni. Sz. J. T.

HIREK

Drăcea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETES ÁRAK. Belföldön: Egész évre 600, félévre 300, negyedévre 150, egy hónapra 50 le. Külföldön: Egész évre 750, félévre 375, negyedévre 187,5, egy hónapra 75 le. Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 12 P. Egyes száma ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 25 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelős szerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem térünk meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Szűz Mária édesanyja

Talán kevesen tudják, hogy ezen a jelentős névnapon a plébánosok az egész világon híveikért mondják a szentmisét és hogy ez a név „Anna” a zsidó szótár szerint az jelent, hogy: „kegyelem”.

A mi naptárunk július 26-án jelzi ennek a kedves szentnek a napját, — abban az időben, amikor az aratás, cseplés nagyjában lezajlott már — vagy legalább is felében van. Hiszen minden búzaszemektől terhes kalász a jó Isten különös kegyelme, gondoskodása, jutalma az ember verejtékezéséért, bizalmáért. — Ilyenkor jogosult egy kis vidám örvendezés, gondúzás. — jogosultak a vadvirágos, nótás, táncos „Anna-bálak” is.

A magyar nép a többi szentéletű Anna között elsősorban azt a Szent Annát ünnepli, akit Szűz Mária édesanyjának tisztel. Sok kedves kép örökíti meg Szent Anna alakját, amint a gyermek Szűz Máriát oktatja, neki magyaráz. Némelyik ügybuzgó festő kifogástalan bőrkötésű, nyomtatott bibliját is rajzol Szent Anna ölébe, amiből a kicsi Szűz Mária bizonyára a mai helyesírás bonyodalmas titkait tanulja. Talán az üdvözítőhöz való közeli rokoni kapcsolata teszi annyira kedvesé előtünk Szent Anna nevét, hogy „Annamária”-nak vagy „Marianná”-nak is képezzük, hogy a név viselője mindkettőjük védelme alatt álljon egész életén keresztül.

Szent Annáról nem jegyezték fel a krónikások hőstetteket, az ő szentségének érdeme abban áll, hogy olyan gyermeket nevelt, aki méltónak találtatott a legfenségebb, hét törrel átvetszívű anyaságra. A csendes, dolgos, tisztalelkűtű családízüthyelke védőszentje Szent Anna, akinek ünnepe vidámi is szoktunk istenbenbizó derűs lélekkel. Az „Annabálak” vidám hangulata bizonyára éppen olyan kedves a jó Isten előtt, mint a tiszta lélekkel elmondott mindennapi imádságunk. — hiszen Ő maga is virággal díszíti a göröngvőt és nótára tanítja a pacsirtát, fülemülét. Lehetetlen, hogy kedvét ne találja abban a vidám kacagásban, amely ezen a napon az Annák, Annuskák, Nusik, Ancik szívből kél szárnyra a névnap üdvözlések köszöneteképpen. (cs. e.)

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A meleg tovább tart, helyenként záporok és zivatarok.

* **A nők frizuráját,** haját szebbé, erősebbé, a fejbőrt korpamentessé teszi reggelenként néhány Tarpan hajsepp.

Zürichi zárlat. Párizs 20.21 háromnegyed, London 15.35 egynegyed, Newyork 305 hétnyelcad, Brüsszel 51.57 fél, Milánó 24.12 fél, Amsterdám 207.85, Berlin 123.10, Bécs — schilling 57.30, Prága 12.87 fél, Varsó 57.70, Belgrád 700.

A svéd királyi ház egyik tagja látogatása ment Budapestre. Budapestről jelentik: Pénteken este ideérkezett *Sylvia* svéd kir. hercegnő, a múlt évben elhunyt belga királyné nővére. Marqueritta *d'Orleans* hercegnő. Társaságában van *Memours* herceg és hercegné, továbbá lord *Eggerton* és *Engelmüller* báró. Az előkelő vendégek a Dunapalotában szálltak meg.

A cotroceni károsultak keveslik a megítélt összegeket. Bucuresti. Saját tud. A cotroceni tribünperben kihirdetett ítéletet, a vádlottak, a károsultak és a főváros is megfellebbezték. A károsultak nagy része kevesli a megítélt kártérítési összegeket. Többek közt egy asszony, kitört fogaiért nem kevesebb, mint kétszáz ezer lei kártérítést követel a fővárostól.

Autómotor és autóbussz karambolja. Bucuresti. Saját tud. Bucuresti Colentina nevű külvárosában egy vasúti autómotor beleszaladt egy utasokat szállító autóbusszba. Az autóbussz jegyszedője meghalt, a sofőr és négy utas súlyosan megsérült.

Jéghiányt okozott a trópusi hőség. Bucuresti. Saját tud. A fővárosban a nagy hőség következtében súlyos jéghiány állott elő. A város vezetősége a lasi jéggyárral szerződött, amely naponta öt vagon jéget szállít a fővárosnak. Ezt a jégmennyiséget főképpen a kórházak között osztják szét.

A bécsi theologia végzettjei nagy találkozóra gyűlnek össze. A bécsi egyetem theologiai karán végezettek nagy találkozója szeptember 3 és 4-én lesz Bécsben, az Alma Materben. A rendezőség a jelentkezéseket augusztus 15-ig kéri a „Tudósító” szerkesztőségébe.

Terjed a gyermekparalízis. Bucuresti. Saját tud. A főváros egészségügyi bizottsága felhívásokat tett közre, amelyekben arra figyelmezteti a közönséget, hogy kerülje a tolongásokat. A rettenetes gyermekparalízis-járvány ugyanis tolongások után terjed a legjobban.

Székely cserkészcsapat látogatása Oradeán. Szombaton délelőtt, mint egy felhőből leereszkedő garabonciási diákcsoport — úgy lepték el szerkesztőségünk udvarát a Hargita tövéből érkező, jókedvű cserkészek. A csokoládészinű vidám fiúk Mercurea-Ciucból jöttek, hogy nagy kerülővel idejében érkezzenek a braşovi jamboréra. Huszonhat cserkész érkezett Buszek Gyula és Pulchard János cserkészparancsnokok vezetésével, de velük volt Borcsa Gergely mercurea-ciuci tanár és Szentmiklóssy Ferenc odorheui tanár és cserkészparancsnok is. Hozzánk Targu-Muresen és Clujon keresztül érkeztek, majd Aradon, Timişoarán, Orsovan keresztül Adakaléra, onnan hajóval Turnuseverinbe, majd Craiovára, Sibiuba és augusztus 3-án Braşovba érkeznek. A braşovi jamboré ünnepélyes megnyitását csak augusztus nyolcadikán tartják — de a gyülekezése már harmadikán kezdődik. Vidám, a fáradtság legkisebb jele nélkül jártak végig nyomdahelyiségeinket a messziről érkezett derék cserkészek, akik magukkal hozták a Hargita fenyőillatos üdvözlőt, szívetmelegítő fénys napugarait is. Deután megfürdének az Episcopiei és Félix-fürdők pompás hullámaiban, majd testvéri szeretettel kívánunk nekik további jó utat, szép sikereket és eredményeket, hogy gyönyörű kirándulásuk egész életükre szóló kedves emlék és igazi „jó munka” legyen!

* **A serdülő ifjúságnak** adjunk hetenként legalább egyszer rezzel fe. keléskor egy-egy kis pohányt! természetesen „**Ferenc József**” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk. Az orvosok ajánlják.

Gyilkos és súlyos károkat okoz a villámcsapás. Satu-Mare. Saját tud. A legöregebb emberek sem emlékeznek annyi villámcsapásra, amennyi júliusban történt a megyében. Az ügyvédséghez befutott jelentések szerint Valea Vinului községben a villám belesapott a görög katolikus plébánia gazdasági épületébe, azt felgyújtotta és az épületekben felhalmozott takarmány, gazdasági gépek a lángok martaléka lett. A kár meghaladja a negyven ezer leit. Cuta községben Andreika Demeter gazda juhkarámába csapott bele a villám, amit felgyújtott. Szerencsére a juhok a mezőn voltak, így csak az épület pusztult el. A kár így is ötezer leit.

Targu-Mures. Saját tud. Mures megye székei katolikusai által lakott, ugynevezett „Szent-föld”-ön nagy jégeső vonult végig, amely súlyos károkat okozott a kukoricában és a gyümölcsösökben. Matrici, Caluhereni, Damieni és Eremitu községek teljes termését elverte a jég. Cluj. Saját tud. Pénteken este hét órákor megdöbbentő szerencsétlenség történt a Str. Brătianuban. A Fenyves-féle borpincében a villanyáram halálra sujtott egy husz éves szolgálégnyt, név szerint Lénárd Jánost. A tragédia áldozata néhány perc alatt még a helyszínen kiszenvédett.

Kirándulás. Az oradeai „Kolping” Sportegylet turista szakosztálya augusztus hó 2-án kirándulást rendez Stana de Valera. Részvételi díj 115 lei, tagoknak 100 lei. Jelentkezni lehet az egyesület székházában, Str. Alexandri 13. Telefon 843.

Ezüstlakodalmom. Hogy e István és neje ma, vasárnap este 7 órákor tartják ezüst (25) lakodalmi esküvőjüket az oradeai Barátok-templomában.

Készletnyilvánítás a katolikus országos nagygyűlés rendezése körüli érdemeikért. Tg.-Muresről jelentik: A X. országos katolikus nagygyűlés előkészítésére az egyházközség kebeléből kiküldött permanens bizottság most tartott 14. és utolsó értekezletén megállapította, hogy az elszállásolás rendkívül nehéz feladatát nemcsak az elszállásoló bizottság és az élén álló dr. Schronk L. egyháztan. lelkes tevékenysége biztosította, hanem az a páratlan szívesség is, ahogyan a város közönsége fogadta a vendégeket; legtöbbször nemcsak szállással, hanem magyaros vendégszerető ellátással is 3-4 napon keresztül. Ezt a Katolikus Népszövetség helyi tagozata a sajtó útján hálásan köszöni. Az Orsz. Szentségi körmenet páratlan sikeréhez nagyban hozzájárult az utvonali házak kivilágítása. Tekintettel arra, hogy e házak között csak tizenkettő van katolikusok tulajdonában, az összes főtéri háztulajdonosoknak, illetve frontli lakóknak és üzlettulajdonosoknak leghálásabb köszönetét nyilvánítja az egyházközség. Jarose Béla preláus-apatplébános személyileg is nagy elismeréssel nyilatkozott a város közönségének magatartásáról. Ezt a páratlan vendégszeretetét — mondotta — nemcsak most tapasztalták a városunkba önző vendégek, részük volt abban a múltévi dalosverseny és az idei diákkongresszus résztvevőinek is. A város közönsége izmeltelen és hatványozott mértékben mutatta meg a közérdek iránti szolgálatkészségét, áldozatos lelkesületét, régi ráneveltségét és évtizedeken át kifinomult magas műveltségét.

Amikor le akarta tartóztatni, leszurta a detektív Jelen Rezső, a Tisza Kálmán-téri gyilkos. Budapestről jelentik: A sashalmi állomáson Varga Károly detektív egy gyanusnak tetsző férfit igazolásra szólította fel. A férfiben ugyanis felismerte Jelen Rezsőt, a Tisza Kálmán-téri gyilkost. A férfi a detektívnek ugrott kétszer annak oldalába szurt, azután elmenekült. A megsebesült detektív kioltozására rendőrök siettek elő, s revolverükekl többször utánalótték a menekülő gyilkosnak, de nem találták. A gyilkos végre is eltűnt a közeli erdőszegben. Elfogására a csendőörök és rendőrök bevonásával nagy hajsza indult. A megsebesült detektív kórházba szállították. Állapota nem súlyos.

Gondatlanságból okozott emberölés vádjával letartóztatták az Ingatlan Bank igazgatóját és egy mérnököt

Budapestről jelentik: A Rákóczi-uti ház-bemolás színhelyén pénteken délután két óra hosszig tartó vizsgálatot tartottak, a szakértők bevonásával. A vizsgálat alapján elrendelték, hogy a munkálatokat egyelőre függeszessék fel, mert további beomlás veszélye mutatkozik.

A szakértő bizottság megállapította, hogy a ház Berzsényi-utcai falának megtámasztása nélkül az eltakarítási munkálatok folytatása

életveszéllyel jár.

Ugyancsak a megejtett vizsgálat alapján a rendőrség pénteken este Halom Istvánt, az Ingatlan Bank igazgatóját és Enyedi Béla mérnököt

gondatlanságból okozott emberölés

vádjával letartóztatta.

A többiekét egyelőre szabadlábra helyezték, de a vizsgálat ellenük tovább folyik.

* A has gyakori teltség, a rekesz erősebb felfoldása, májtáji fájdalom, emésztési nehézségek, gyomorhúrur és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértudulások ellensúlyozhatók. Nagynevű orvosok igazolják, hogy a Ferenc József vízzel — kiváltság az új életmód követésében jelentkező bajoknál és a kritikus kor betegségeinél — feltűnően jó eredményeket lehet elérni. Az orvosok ajánlják.

BULGÁRIABAN ROHAN AZ OLIMPIAI PAKLYÁS STAFÉTA. Szalonikiből jelentik: Az olimpiai fáklás staféta pénteken éjszaka megérkezett a bolgár határra.

Az elbocsátott üzemi alkalmazottak és al-tisztek pere Salonta város ellen. Salonta város ideiglenes tanácsa a múlt év folyamán elbocsátott szolgálatából 20 kisebbségi alkalmazottat (tűzoltókat, kocsisokat, villamos üzemi munkásokat, stb.) Az elbocsátott alkalmazottakat dr. Turia Miklós, dr. Váradi Sándor oradeai és Bredeau Sándor salontai ügyvédek útján hasz-talanul fordultak Salonta város tanácsosaihoz igényeik teljesítése iránt, mire egyikük, Farkas István fenti ügyvédek útján pert indított a város ellen, előadva, hogy hosszú évek alatt nem kapott szabadságot s minthogy évente 14 nap szabadságra lett volna joga, ennek kétszerezése, évi 28 napra járó fizetés megítélését kérte. Salonta város azzal védekezett, hogy a városi alkalmazottakat nem illet meg a munkatörvény szerinti szabadság, azonban úgy a járásbíró-ság, mint most a törvényszék elvi jelentőségű ítéletben kimondta, hogy jár a szabadság, illetve a ki nem vett időre a kétszeres fizetés s jogerősen megítélte a címen Farkas István részére 16145 leit és a perköltségek fizetésére is kötelezte a várost. Ezen elvi döntés után most már a többi elbocsátott alkalmazott is pert indít a város ellen.

A felrobbant cséplőgép tömeg-katasztrófát okozott. Bucuresti. Saját tud. Rósi-ri de Vebe nevű községben borzalmas szerencsétlenség történt szombaton. A község melletti mezőn felrobbant egy cséplőgép kazánja és kilenc ember meghalt, heten súlyosan megsebesültek. A robbanás olyan borzalmas erejű volt, hogy a tűzmaesterek lendítőkerékét ötszáz méter távolságra vetette. Leégett háromszáz szekér buza és a tűz rohamosan terjedt a falu felé. Több állat is elpusztult, amelyek a cséplő-gép közelében tartózkodtak.

Felvétel a tg.-muresi római katolikus tani-tóképzőbe. A tg.-muresi római katolikus tanító-képző igazgatósága értesíti az érdeklődőket, hogy az intézet az eddigi felső tagozat mellé fokozatosan az alsó tagozatot is beállítja. Már az 1936-37. tanévben megnyílik a képző I. osztálya. Ebbe az osztályba az elemi iskola IV. osztályát végzett tanulókat veszünk fel. Kérés-ekhez mellékelendők: születési anyakönyvi ki-vonat, keresztlevél, iskolai bizonyítvány, állampolgársági- és oltási bizonyítvány. Jelentkezők tanév elején felvételi vizsgát tesznek román és magyar nyelvből, mennyiségtanból, Románia történelméből és földrajzból, az elemi iskolai anyagból. A képző V. osztályába pedig a gimn. IV. osztályát végzett ifjakat veszünk fel. Kérés-sükhöz a fentjelzett okmányokat kell csatol-niok. Felvételt tesznek a gimn. IV. osztályá-ban tanult tárgyakból. Felvételi vizsga szeptem-ber 10-én kezdődik. Az intézetnek nyilvánossági joga és internátusa is van. Felvételi iránti ké-rések az intézet igazgatóságához nyújtandók be.

A petroleumból villanyáramot

fejlesztő gépre szóló rendeléseket kedvező fizetési feltételek mellett a „VULTURUL” iroda, Oradea, Str. Saguna No. 20. esz-közöletnek.

A gép különböző dimenziókban is kaphatók.

A FOGADÁS

Mulatságos históriát mondott el szín-mű-vész barátjának, Szimon Michelnek a finom és szerény színművész, Montel Blanche.

A múlt nyáron a művész Auvergne he-gyei közt turistáskodott. Egy napon két kis fiú csatlakozott hozzá s kérték, adjon nekik autogrammot.

A művész hűségének hízelgett a kérés s mosolyogva kérdezte:

— Hát ismernek engem?

A két kis fiú nem kérték s az egyik min-gyárt bevallotta:

— Nem, hanem fogadtunk s szer-tünk tudni, melyikünk nyerte meg a fogadást? Robert azt állítja, hogy ön Morlay Gaby, de én biztosan tudom, hogy nem Morlay Gaby, ha-nem Cocéa Alice!

Szombaton reggel kenyér nélkül maradt Satumare

Az új kenyérbélyeg miatt sztrájkolnak a satumarei pékek

Satu-Mare. Saját tud. Az új kenyérbélyeg törvény, amelyet a kormány július 1-én léptetett életbe, de csak most kezdték alkalmazni, az ország kilenc városára vonatkozik s ha anyag ki-adást nem is jelent, hihetetlenül nehéz helyzetbe sodorta a sütőiparosokat.

A törvény elrendeli, hogy a beszerzett liszt számláját mutassák be az adóhivatálnál, ahol hozzászámítanak harmincszázalek szaporulatot s ez után bélyeget adnak, amit a kenyérré kell ragasztani. Ha a szaporulat nagyobb 30 százaléknál, a többlet bélyeg nélkül marad, ha kisebb, a keltezéssel ellátott bélyeg marad meg. Mind a két esetben ötvenezer leles pénzbüntetést ír elő a törvény. Eltérést csak két százalékgig engedélyez, ami, a pékiparosok szerint, olyan csekély, hogy a pénzbüntetést kivételese bízásra vehető. A törvény szerint a hazilag elkészített s a

pékhez kísítés véget elvitt kenyérré nem kell bélyeget ragasztani, de ha bélyegnélküli kenye-ret találnak a sütődékekben, azonnal jegyzőkönyvet vesznek fel s kirójják a bíróságot.

A satumarei sütőiparosok pénteken délelőn küldöttségileg keresték fel Simu alspánt és dr. Benea Stefan polgármestert, akik előtt rámu-tattak a törvény hibás végrehajtási utasítására. Kérték, hogy a törvény alkalmazását három nap-ra függesszék fel s ez alatt az idő alatt lépjenek érintkezésbe a pénzügyminiszterrel s győzzék meg a törvény lehetetlen alkalmazásáról. Mivel azonban semmiféle intézkedés nem történt a pé-kek kivánságának érdekében, bejelentették, hogy leállítják üzeimeiket. Pénteken éjszaka egyetlen sütődében se készítettek kenyeret s szombaton Satu-Mare kenyér nélkül maradt.

Elfogtak egy veszedelmes betörőt. Satu-Mare. Saját tud. A dejli rendőrség értesítette a satu-marei rendőrséget, hogy letartóztatták Fischer András nevű turulungi asztalost, aki beismerte, hogy Satumare megyében Mediasul Auriton na-gyobb betörést követett el. Fischert Satu-Marera szállították. Kiderült, hogy a dejli rendőrség na-gyon jó fogást csinált, mert az utóbbi évek leg-veszélyesebb betörőjét fogta el. Fischer eddig tíz évet ült fegyházban, pedig csak harminc éves.

Olcsó nyári vásárunkon

Lei 145 bőrtalpu vászoncipő

Lei 195 topánka.

Lei 195 fehér antilopszandál

Lei 195 vászoncipő lackkal

REICHARD Cipőáruház.

Érdekes találmány bányászercsétlenség elhárítására. Budapestről jelentik: Schmidt Sándor dr. dorogi bányászati főtanácsos eljárást talált fel vízzel felt földalatti üregek eltömédé-kelésére. Eddig sokszor megtörtént, hogy nem-csak a furólyukban lévő anyag, hanem a föld-alatti üregbe már bevitt anyag is kilöködött a felszínre, mert a tömédékanyaggal együtt levegő került a furólyukba. Schmidt dr. találmánya és szerkezete éppen ezt teszi lehetetlenné és így alkalmas arra, hogy a bányákat igen komoly vízveszedelmektől megóvja. A feltaláló a furó-lyuk belső terét a tömédékanyag bevezetése közben a külső levegőtől elzárva tartja s így megakadályozza, hogy a furólyukba tóduló tö-médékanyag eltömédékelés közben levegőt is szívjon a furólyukba.

Adómentes az épület, mert táncolnak benne. Londonból jelentik: Hewart lord, a fellebbviteli törvényszék bírójára, adómentesnek nyilvánított egy ilkestoni épületet, mert úgy találta, hogy honvédelmi célokat szolgál, miután a Derby-me-gyei területiális haderő ott hetenként táncmu-latságokat rendez a toborzás népszerűsítésére.

Asztali társalgás gramofonlemezen. Párizs-ból jelentik: Az itteni V. György szálloda a ma-ga nemében páratlanul álló ujjtást szándék-szik bevezetni. A szálló igazgatójának nem csu-pán az a célja, hogy vendégei elé jó ételt rak-jon az asztalra, hanem azt is el akarja érni, hogy mihdaz, amit vendégei a fehérasztal mel-lett beszélnek, megörökíttessék és ne veessen el az utókor számára. Gyakran megtörténik, hogy az ember étkezés közben igen fontos dolgokról beszél, remek és szellemes megjegyzések hallat-szanak és utána az ember elfelejti a legfonto-sabb dolgokat. Ebben a párizsi szállodában a jövőben nem így lesz. Az asztalok alatt ugyanis egy kis készüléket helyeznek el, amely meg-örökíti az asztal körül lefolyt beszélgetést. A ruhatárban aztán átnyújtják a vendégnek az asztalnál elhangzottak jegyzőkönyvét gramofon-lemez alakjában. Az új készüléknek nagyon nagy jövője van és ezek a gramofonlemezek sok esetben perdöntő szerepet is játszanak majd.

„Az Ut” című kiváló havi aszketikus folyó-irat romániai terjesztését a miniszterelnökség sajtóosztálya 3702-1936. július 3. kelettel engedé-lyezte. Az Utat dr. Czapi Gyula szerkeszti és a Korda Rt., Budapest adja ki. Ára egész év-re 150 lei. Megrendelhető lapunk könyvosztálya útján, ahova az előfizetési díjak is küldendők. Mutatványszámot díjmentesen küldünk.

Hírek az oradeai rendőrségről. Az oradeai rendőrség felszólítja az utcai fagyalt árusokat, hogy huszonnégy órán belül kocsijukkal s ira-taikkal jelentkezzenek a kvesztúrán. Irataikat az I. emelet 14. számú helyiségben mutassák be. Akik nem tesznek eleget a felhívásnak, azoknak az engedélyét elköbozzák. — Greiz István aradi illetőségű foglalkozás nélküli egyént, aki Clujról jött Oradeára, csavargásért bevitték a rendőrség-re, ahonnan, mint foglalkozás nélküli csavargót, órszól-órsre hazajöncoolták lakhelyére. — Pént-tek este két rovoitmultu csavargó koldust vittek be az oradeai rendőrségre, Török Antal és Kré-mer Józsefet. A két koldus már évek óta gyűlöli egymást s pénteken este véres verekedést rendez-tek. Az eljárás megindult ellenük.

A hajlékony hó. Braziliában elterjedt csillá-mos kvarcit, illetve homokkő az „itakolumit”. Ennek az az egyedülálló sajátága van, hogy körül belül úgy, mint a cipőtalp, hajlítható. A hajlé-konyeság a kőzet struktúrájából folyik olyképp, hogy a kőzetet felépítő kvarc-szemcsék csukló-szerűen kapcsolódnak egymásba.

Slogan, tipográfia, attrap, blikkfang, raszter. Micsoda új bábeli nyelv ez? Pedig nem modern tolvajnyelvről van szó, hanem mindennap hasz-nálatos reklám-szakkifejezésekről, amelyeket minden modern reklámozó kereskedőnek ismer-nie kell! Aki nem ismeri, meg kell tanulnia. Hogyan?... Olvasni kell a REKLAMÉLET-et. Ba-logh Sándor kitűnő reklámszaklapját, amely-nek új száma a szokásos nivós tartalommal, ren-geteg tippel, tanáccsal, szépen illusztrált kirakat-rovattal most jelent meg. Előfizetési ára egy év-re 400 lei. Kiadóhivatal: Budapest, V., Lipót kör-ut 9. szám.

Asszonyoknak tilos a belépés.

Erdekes jelenetet örökít meg felvételünk, amely az olimpiai falu kapujánál játszódott le a napokban. Egy indus asszony meg akarta látogatni férjét, aki az olimpiai falu lakója. A kapusok azonban arra a törvényre hivatkozva, amely a nők megjelenését a olimpiai faluban szigorúan tiltja, lezárták előtte a vasrácsos kaput.

Ez lesz az új világ?

Ma: *Aradi Erőf*

H. G. Wells nem intézhető el azzal, hogy „kevésbé olvasott” regényíró, hogy nem fejezi ki a nagyközönség véleményét. Felejthetetlenek Wells könyvei, még ha az ember nem is ért egyet velük. Ki ne rajongana például „A szenvedélyes barátok” egyes jeleneteiért, vagy „Az időgépről”, ha más könyveinek furcsasága meg is döbbenít, vagy az előbb említettek végső konkluziójával nem is tud egyetérteni. Hosszú ideig nem volt kedvesebb könyvem, mint a „William Clisold világa”, mert ebben egy új romantikus hangot ütött meg a nagy angol regényíró, igaz, hogy itt is elfelejtette az olvasóval, hogy tulajdonképpen játszik a súlyos világnézeti kérdésekkel s megfektetési bizony nem nagyon állják meg a helyüket. Wells ma még mindig a „humanitás” legnagyobb írója, az „emberi” szempontok legnagyobb értékelője, egy letűnőben lévő korszak utolsó nagyszabású „mohikánja”, akire még akkor is szeretettel gondol az ember, ha a tévedéseit elítéli. Wells könyvei millió és millió példányszámban forognak közkézben, a világ minden nyelvére lefordították őket és Wells egyike azoknak az íróknak, akik valóban közhangulatot csináltak, előkészítették a talajt a politikusok, technikusok, építők és rombolók számára.

Meg kell mindent állapítanunk, azért, mert Wellsnek az a regénye, melyről ő azt tartja, hogy legjobban sikerült, filmre került s a világreklám az emberiség új útjainak meghatározóját látja benne. Ha végignézzük a kontinens újságjait és kezünkbe kerülnek amerikai, dél-afrikai és ausztráliai lapok, nemcsak a *British Empire* hatalmi szférájából, de mindenütt, ahol olvasnak s gondolkodnak emberek — azt látjuk, hogy Wells régen megjelent könyvéből készült filmnek nagy sikere van. Ez a tény pedig szomorúsággal tölti el a szemlélőt, aki egy más világot várt, aki azt hitte és hiszi, hogy már kievickéltünk a mechanikus korból. Nagy előhaladás van abban is mindenestre, hogy Wellst értékeli a világ. Elvégre a nemzetek közötti kibékülésért, jóságért, békéért, egyszerűen csupa olyan célért harcolt, olyanokat hirdetett, amelyeket más vonalon és más sikerrel a kereszténység tűzött ki elsősorban. De amíg az emberek nagyrésze a kereszténységben nem látja meg a haladás útjait s az nem ad indítékot nekik, egy újabb, jobb világ felépítéséhez — Wellsnek sikerült, mert ő primitív paradicsomot hirdet az ember számára. „Nincs messze az az idő — hirdeti valahol, — amikor a szenvedést ki tudjuk kapcsolni az ember életéből. Kizárólag csak a becsvágy marad, a küzdés, a szépség, a tisztaság, napfény, levegő”. Az embereket hogyan fogja meg ez a szép „világtér”, melyben azt ígérnek nekik, hogy eszükkel és gondolataikkal egy olyan világot építhetnek fel, ahol kényelmesen laknak és alszanak, célszerű a ruhájuk és lépéseik s az egész élet nem más, mint szublimált légies szerelem, vesztély nélküli becsületes kiélés minden emberi vágyának, mert „az emberi vágy mind szép és megvalósítható.” Wells azt hirdeti, hogy a technika fog bennünket megmenteni. A tudósok azok a hősök, akik a borzalmas világégés után elvezetnek bennünket az ígért földjére.

Sokan azt hittük és azt hisszük még ma is, hogy az emberiség kiábrándult a tisztán technikai kulturából, elege van már abból, hogy csodálkozzon a villanyoson, a rádió, az automobilon, a röntgenképen és napjában tucatjával születő új találmányokon. Vármesebb reményű filozófusok már azt tervezték ki, hogy az ember csak célszerűségi szempontból tiszteli ezeket a gépeket és találmányokat, de nem borul le előttük vakon, hanem megtartja emberi méltóságát. Bevallom egészen őszintén, hogy az utóbbi évek sok jelensége s nem utolsósorban egyes filmek, köztük Wells határozott célkitűzésű filmjének — sikere azt a nézetet szilárdította meg bennem, hogy még messze vagyunk ezektől a keresztény szempontból

„idillikus” állapotoktól. Az emberiség nagyrésze a Megváltást csak anyagi értelemben fogja fel. Hiszen ez érthető is. A világháborút még ki sem hevertük, még nem értünk rá gondolkozni.

Azt hittük, hogy ez a csapás elég erős volt ahhoz, hogy egy szebb világra ébredjünk. A valóság azonban mást mutat. Az embert nem érheti soha olyan súlyos csapás, hogy végérvényesen tanuljon belőle s megváltoztassa nézetét és indulatait. Az ember elől kezd mindent. Wells szerint is az elmúlt világháború csak epizód volt, langyos izelítő, mely után a megállíthatatlan fejlődés folytatódik. Feltaláljuk a gépeket, beléjük szerettünk és végig kell mennünk ezen a fonalon, amíg el nem érkezünk a tökéletes fölbomlásig, amíg uralmukba nem hajítjuk fejünket, hogy állandóan csak értjük és miattuk dolgozzunk, hogy ők legyenek irányítóink, még akkor is, ha azt hisszük: mi vezetjük őket. A kérdés súlypontja ugyanis azon van, hogy életünk és gondolkodásunk célpontjában mi van? Az a becsvágy-e hogy minél nagyobbat alkossunk, hogy minél inkább hatalmunkba kerítsük a látható világot, a földet, a levegőt, a bolygókat, az egész világmindenséget vagy pedig, hogy a láthatatlan dolgok iránt

is érdeklődünk és azt a birodalmat próbáljuk meghódítani, mely rövid életünkön túl következik.

Wells nem ismer nagyobb heroizmust, nagyobb szépséget és erőfeszítést, mint egy tudósét. Nem tagadhatjuk, hogy sokban igaza van. Izgalmasan gyönyörű, mikor egy ember ráteszi életét kutatásra s vállalja az ezzel járó kockázatot és — szenvedést is. De az emberek ettől még nem lesznek jobbak. A világ még nem változik meg, ha kitalálják a mesterséges földet és akkor sem változik meg, ha a föld lakosainak tele mind kész életet adni azért, hogy világűrűrakétákból egy ismeretlen csillagzatra röplésük ki.

Nem tehetünk azonban róla: tisztán akarjuk látni a helyzetet és azt kell mondanunk, hogy amíg tömegek és az elit ennyire érdeklődik a technika jövője iránt s megnyugszik abban, hogy a jövőt tudósok fogják fölépíteni — addig a lélek emberei még mindig kisebb-ségben maradnak s egy közgondolkodással szemben nem vehetik fel a versenyt. Ma még túlságosan benne vagyunk a technikai korszakban. Még csillogtatták annak lehetőségét, hogy gazdagon és gond nélkül éljenek s így csak két út marad nyitva. Az egyik, hogy az igényekről mondunk le, vagy pedig megszerezve mindent s elérve a ma még lehetetlennek képzeltek is — megcsömörlünk tőle. Számomra furcsa reveláció volt, hogy Wellsnek ezt a filmjét mely a lélek emberei számára nem hoz semmit — a világ kétharmadrésze örömmujongással fogadta.

Nos, lehet, hogy ez lesz az új világ? Kétségbeesítő lenne.

Világnézet a bélyegeken

Mexikó adta ki az első katolikus vonatkozású bélyegeket

Mindinkább kezdik észrevenni, mily nagy propagatív hatása van a bélyegeknél s az azokon szemléltető képeknek. A szocialista és kommunista világnézet kezdte észrevenni és alkalmazni nagy sikerrel. A nemzeti felszabadulás tanult tőle és az utóbbi időben az Egyház is kiterjedten alkalmazza. Nemcsak a Vatikán-állam bélyegei mesterművek e tekintetben, ahol újabbán páratlan művészi reprodukciók mutatják az egyháztörténelem fontos eseményeit (főleg jogi és civilizációs tényeit), hanem szerte a világ katolikus államai is életörnek e tekintetben.

Világi szempontból

a világ bélyegei közül eszerkészféle bélyeg ábrázol vallásos tárgyat.

Külön filatéliai érdekesség, hogy legelőször is Mexikó adott ki katolikus vonatkozású bélyeget, melyen a S. Cruz-hegyen mondott szentmise volt ábrázolva. Ez a bélyeg ma is kapható ugyan, bár az 1914-i polgárháború óta felülbélyezett formája van. Kék és fekete színe rendkívül tetszetős.

Ha a bélyegeket úgy osztályozzuk, hogy azokon melyik szentnek képe van jobbadán kiábrázolva, akkor a Boldogságos Szűz jön elsőnek, mint akinek Madonna-képeit a Gyermeke Jézussal Bajorország, Németország, Magyarország, Lichtenstein, Peru és Saar-vidék bélyegei viselik. Hozzájuk járulnak még csak Mária-képpel Belgium, Spanyolország és a Virginia-szigetek bélyegei.

Argentína rendkívül kiterjedten használja az Andesek Krisztus-szobrát, ugyanezt a képet a spanyol posta is alkalmazza egy egész sorozaton. Említésre s gyönyörködésre méltó Olaszországnak 1923-ban kiadott rövid bélyegsorozata, amely a hithirdetés, jelesül a Congregatio de Propaganda Fide szolgálatában áll. Van még azonfelül egész csomó sorozat, melyen különféle szentek és angyalok láthatók. Rendszerint valamely klasszikus szent centenáriumára adott erre különösebb alkalmasszerűséget. Így nevesek az olasz postának Szent Benedek, Pádai Szent Antal- és Assisi Szent Ferenc-sorozatai. XI. Pius pápának alakját a vatikáni postának bélyegei (főleg az 1.25 lírás) mutatják.

Külön sorozatot alkotnak

az eucharisztikus kongresszusok

alkalmával szerte kiadott bélyegsorozatok. Mintahogy rendkívül sikerült és értékes a Pázmány-egyetem centenáriumára kiadott bélyegsorozat is, ugyanígy a francia akadémia centenáriumára 1935-ben kibocsátott Richelieu-sorozat, aki tudniillik ezt az Akadémiát alapította. 1937-re ismét külön jelentőséget ad Pázmány Péter halálának 300. évfordulója, 1938-ra Szent István király halálának 900. évfordulója.

Jelentősek még az egyes egyházi vonatkozású tárgyaknak és katolikus neveseknek filatéliai ábrázolásai. Legelső sorban a kereszt ábrázolása igen gyakori bélyegeinken. Így neves az ír Szent Patriknak s a portugál hajósoknak pápakeresztje, a Cong-kereszt s azonfelül a vatikáni posta pápajelvényei: a tiara és Szent Péter kulcsai. Érdekes látványt nyújtanak az egyes templomok bélyegábrázolásai is. Rendkívül tarka sorozatul szolgálnak az északeurópai ősi katolikus katedrálisok bélyegképei. Nevesek még az egyes karitatív és egészségügyi alkalmi bélyegsorozatok ábrázolásai. Így a franciák „hadiárva- és özvegysegélyezési bélyegsorozata”, melyen katolikus temető látható. Vagy most a belga Astrid-féle tudóvszelleles mozgalom 15 millió példányban kiadott, katolikus képeket viselő bélyegei.

Ha pedig ezekhez hozzávesszük szerte a világon kiadott bélyegeken a katolikus tudósoknak, művészeknek s hitvalló államférfiaknak bélyegábrázolásait, igen tetemesre növelhetjük azt a bélyegalbumot, melyet ily szempontból eddig szinte senki sem készített el. Pedig filatéliai érdekesség és érték volna bármelyik katolikus jellegű múzeumban.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

Liszt Ferenc emlékezete

Írta: dr. Koudela Géza

Ünnepek, jubileumok csak akkor értékel az emberiségnek, ha lelkiük van. Ha kereteikbe tartalmat az eszmeszolgálat ad. Ha az elmúló külsőségek mögött, az aktualitások szétfoszló fénye fölött a Nagy Emberség, az Emberfölötti Nagyság, az Örökkévalóság szemléletébe emelődünk.

Ilyen nagy ünnepünk a Liszt emléké.

Ennek a Liszt emlékének két külső dátum adja alkalmát: Liszt Ferenc 1811 október 22-én született, 1886 július 31-én halt meg és így 1936-ra esik születésének 125., halálának pedig 50. évfordulója.

A magyar zenei rend robotosai, a hivatalos és társadalmi illetékesekkel egyetértésben úgy akarták, hogy mindenkit megelőzően és legtovább tartson a mi hódolati és örömműnnpünk, ezért kezdődött a Liszt emléké 1935 október 20—22. triduummal s ezért zárul ez év október ugyanezen napjain. Mindehhez a zenei anyagot tudással és lelkesedéssel adják majd muzsikuskaink. A magunk részéről értelmi s lelki hajlandóság, igény, megértés és szeretet kell s akkor árad belénk a Liszt emléké szépsége, érdemessége, értékessége. A Liszt emlékéünk ilyen megkonstruálásához igyekezünk néhány elmélkedési pontot adni.

Miért jó, miért érdemes, miért szükséges Liszt Ferencet ünnepelni?

Gondolkodásért. Micsoda felséges szellemi, értelmi erőfeszítések arénája volt Liszt Ferencünk nagyszerűen formált koponyája! Kisgyerek korától késő megfáradtságáig oly intelligencia mennyiséget és kvalitást őrlött meg és termelt ki, hogy a legnagyobb gondolkodók közt van a helye. Ifjúkorának spirituális háborgása, forrongása nem a természetes nyugtalanságból riadt elő, hanem valami belső igényességéből, az értelmesség szenvedélyéből, a szellemi szárnyalás és elmélyedés, kiterjeszkedés és átfogás ösztönös és tudatos, vágyott és akart imperatívusából. Az ember elámul, ha könyvtárára tekint, ha a széljegyzeteket figyeli, ha olvasmányainak listáját nézi, ha levelezéseiben böngész. Nem volt tudományos, vallási, művészeti, társadalmi, sőt politikai kérdés, mely nem érdekelte volna s amelyhez nem tudott volna értelmesen, okosan hozzájárulni. Tanulmányainak analízise közben Th. Marix vagy a mi Hankiss Jánosunk is elcsodálkozik: miért kellett ennek az óriási gondolkodónak muzsikussá lenni?... Megjelent és még kiadatlan leveleiben kora minden nagy szellemével társalog, vitatkozik, eszmét eserél s bár udvarok fényében fürdik s körülrajongja egész Európa társadalma, — igazán jól érezni magát csak a szellemi arisztokráciában tudja. Haynald bíboros, ekkor még mint ardeali püspök, 1856-ban, az esztergomi Bazilika felszentelése alkalmából azt kérdezi a hercegprimástól: Ki ez a klasszikus arcú professzor? S mikor meghallja, hogy ez a muzsikusz Liszt, melléje ül, mert az elcsodált párbeszédéből úgy látja, hogy Liszt elsőrangú filozófus.

Liszt azonban nem élte ki magát a gondolkodás előkelő, hűvös magasságaiban.

Munkássága, dolgozni tudása és akarása az élet realitásaiból emelte példás nagy emberré. Mikor pihent ez az ember? Ha napióit vagy életrajzait fürkesszük, szinte érthetetlen, hogyan fért el ez az élet 75 évben? Zene-műveink, írásaink rengetege egymagában is messzire túlnyúlik nemcsak az átlagos, de a kiváló teljesítőképesség határain. Lisztnek ez a nyughatatlansága sem volt a tengeri póknak magasságok és mélységek fölötti ugrádozása, hanem a teremtő erő duzzadása, az alkotó génius, a praktikus akarat kiöbbsége, szétáradó, állandóan buzogó elégedetlensége. Dolgozni, cselekedni, önmagát munkában kifejezni: ez volt számára az élet.

A gondolkodó és munkás élet talaján nőtt nagyra Liszt Ferenc vallásossága. Az isteni ajándék mellett egyéni megdolgozás fejlesztette, erősítette, magasztosította ezt meg lelkében, életében. A gyermekdeden naiv s őszintén alá-

zatos hit párosul benne a legragyogóbb teológusok hitkultúrájával. Isten, Krisztus, Anyaszentegyház, kegyelmi rend, vallásétkölcsi felelősség, evangéliumi kötelességek grandiózus dómmá épülnek benne.

„Mit remegsz Istennek temploma!?” Benne is volt néha istenellenesség, vergődött sokszor Krisztus-távolban, gyakran megrendült benne a szoliditás, recsegett-ropogott még a nemesebb emberélet bordázata is, — de hibáiból, bűneiből mindig föl akart kelni és ezernyi külső-belső adottság kegyetlensége se tudta a vallás-talanság, erkölcsnélküliség vagy erkölcstelenség elfetregésébe legyűrni.

Lisztnek bűneit, nagy bűneit sokan ismerik, mert az alacsony emberiség étvágyának mindig a pikantéria kellett, — de lelki gyötrelmeit, roppant bűnbánatát, hősi erőnyeit nem, mert az ilyesmi legfeljebb szép, de nem érdekes! Gyakorlati kereszténységéről a franciskánus P. Hartmann mondotta, hogy assisi Szent Ferenc óta alig járt Lisztnél krisztusibb ember a földön!

Lisztből a ragyogó értelem, az alkotó erő, a krisztusi vallásosság kultúrája a szeretet éle-

tét teremtette meg. Krisztusról nemcsak oratóriumot írt, de megmintázta Őt tetteivel is: peransitit benefaciendo, mindenfelé jót tett. Tevékeny felebaráti szeretete bizonyosság arról, hogy a karitász rózsás királyasszonyát, árpádiházi Szent Erzsébetet nemcsak zenei legenda hőseként szerette, de példásan követte is. Csak akkor volt haragos, ha gyűlölködést, irigységet, szeretetlenséget látott, csak akkor volt szomorú, ha szenvedőkön nem segíthetett. Az élet igazságát és igazságosságát abban látta, ha jót cselekszik az ember s a szeretet által növekszik Krisztusban. Szent Pálnak ezt a gyönyörű igehirdetését (Efezusi levél 4, 15) nemcsak motívul választotta, hanem be is teljesítette. Docuit et fecit!

S végül iparkodjunk felmérni Liszt Ferenc magyarságát is. Annyira vagyunk megvilágosodottak, hogy nemcsak őskövekben, születési helyben, nyelvismertben lássuk a hazafiságot. Külső dolgok nemcsak nem szólhatnak Liszt belső, szellemi-lelki, étellel kifejezett magyarsága ellen, hanem csak még inkább erősítik ennek őszinteségét, alaposágát. Idevonatkozó ismereteink hiányosságát kell kipótólnunk s akkor elénk tárul Liszt rajongó, lángoló, dolgozó, áldozatos magyarsága, klasszikus hazafisága is.

A muzsikusz Liszt Ferenc emlékültségei az elmúló külsőségek mögött, az aktualitások szétfoszló fénye fölött a Nagy Emberség, az Emberfölötti Nagyság, az Örökkévalóság szemléletébe emelik lelkünket.

Múzeum, ahol az orleánsi szűz 200 szobrát őrzik,

versenylovak, cipődivat és zenei kéziratok múzeumai — Franciaországban

Párizsból jelentik: Kevesen tudják, hogy a múzeumok igazi hazája Franciaország. Az a kultusz, amit itt a történelem, irodalom és a tudomány nagyjaival űznek, a speciális múzeumok hosszú sorát hozta létre, amelyek között egészen eredeti és különleges múzeumok is találhatók.

Igy például Saumurban van egy múzeum, mely a leghíresebb lovak emlékének van szentelve. A látogató itt megtalálhatja a leghíresebb vadász- és versenylovak csontvázát vagy kitömött bőrét, a nyergek, kengyelek és sarkantyúk egész özőnét, minden korból és minden elképzelhető formában. Fougères városa minden büszkeségét egy cipő-múzeumba helyezte, mely minden idők cipődivatját mutatja be hiánytalan teljességben.

Orléans természetesen első sorban Jeanne d'Arcnak hódol. Ebben a múzeumban az or-

leánsi szűznek 200 szobrát őrzik, úgyszintén a francia nemzeti szentekre vonatkozó ereklyék és emlékek özőnét.

Eredeti múzeuma van Pierrefonds városának is, mely III. Napoleon feleségének, Eugénia császárnőnek emlékeit gyűjtötte össze. Meghatóan szép és teljes a lisieuxi múzeum, mely kis szent Teréz életének emlékeit tartalmazza.

Nagyon értékes a roueni múzeum, mely a lakatos- és kovács-művészet remekeit gyűjtötte össze a régi századokból. De Párizsban is sok olyan kis múzeum van, melyről a nagyvilág vagy a turisták tudomást sem vesznek. Ilyen a párizsi nagyopera zenei múzeuma, mely híres zeneszerzők eredeti kompozícióit állítja ki. A Trocadero közelében van egy másik érdemes múzeum, mely a világ összes világitótornyait mutatja be élethű modellekben.

Első eredeti helyszíni felvétel a spanyol zendülésről.

Képünkön Franco tábornok beszédet intéz Melillában a felkelőkhöz, akiknek itt volt legelső székhelye.

Kozmetika, vagy közírás...?

*

E lap hasábjain mindig kerülni igyekszünk a hiábavaló, fölösleges vitákat és kitérünk olosó kötekedések elől; napjaink nagy eseményeinek és sorsdöntő kérdéseinek torlódásában, hely sem jut erre, idők sincs reá és nincs meg hozzá a lelki diszpozícióknak sem. Ezt általában szükségessé tartjuk lezögezni s még hozzátesszük, hogy most sem akarunk személyes vitába bocsátkozni azzal a helybeli kozmetikus-orvossal, aki ráérő idejében hol kozmetikai szakkérdésekkel, hol pedig közírói tevékenységgel szórakozik az egyik helyi lapban s két szakszerű szemölcsirtás között, köz- és társadalmi életünk kisebbfajta minővéseit, fattyuhajtásait igyekszik nyesegetni nagy ambícióval ugyan, de annál nagyobb tájékozatlansággal és annál gyakoribb bakklövésekkel. Nos hát, most is mindössze arra szorítokozunk, hogy leszögezzük véleményünket, abból az alkalomból, hogy az illető kozmetikus-orvos, a dilettánsoktól megszokott modorban, mindenek fölött pedig nagyfokú tájékozatlansággal, izetlenül és izléstelenül megtámadott egy rendkívül tehetséges fiatalembert, aki valószínűleg nem is tartaná érdemesnek, hogy válaszoljon erre a támadásra, de távollétében nem is válaszolhat, mert nyilván nem élvezi az illető szakorvos kétesértékű közírói csemegéit.

A szóbanforgó kozmetikus-közírót *Benedek Ferencnek*, a szóbanforgó fiatalembert dr. *Gyöngyössi Istvánnak* hívjuk s jelenleg a budapesti Egyesült Izzó Rt. főtájkára. E város társadalmi jól ismeri az ifjú dr. Gyöngyössi Istvánt, dr. Gyöngyössi ny. vármegyei főügyész tehetséges, komoly felkészültségű fiát, aki már annakidején ifjúsági egyesületekben is jelentős szerepet vitt, később pedig egyik legkedveltebb tagja lett városunk társasági életének. Egyetemi tanulmányait külföldön végezte s komoly felkészültsége, széleskörű ismeretei és európai kulturája révén, nemcsak, hogy előkelő pozíciót biztosított magának a magyar fővárosban, de másirányú és nagyarányú elfoglaltsága mellett, irodalmi munkásságát sem hanyagolja el. A megújuló magyar szellemiség körében mindig komoly felelősséget keltene széleskörű tudásra és ismeretekre támaszkodó társadalom-kritikai tanulmányi cikkei, melyeket kivétel nélkül emelkedett tárgyilagosság, nagyszerű belső hűv és költői lendület jellemz. Utóbb a haladó szellemű magyar ifjúságnak ahhoz a csoportjához csatlakozott, amely a *Válasz* című, magas színvonalú, előkelően szerkesztett folyóirat körül csoportosul s amelyet annakidején *Németh László* alapított, jelenlegi szerkesztője *Sárközy György*, munkatársai között pedig nem kisebb értékek szerepelnek, mint *Ilyés Gyula*, *Erdélyi József* s a fiatal magyar író-nemzedék elcsapala. E folyóirat egyik legutóbbi számában „Várad változásai” címen írt tanulmányt dr. Gyöngyössi István. Tanulmányának javarészt a román főhatalom uralma alá került város színváltozása, különös és izgatón érdekes metamorfozisa, társadalmi és politikai zaja és színjátékja átalakulása teszi. Ezt az enyészteledést és megértést sugalló tanulmányt a leg-tisztább líra aranyugrázása ragyogja be és felülemelkedve minden gyarló kicsinyességgel és elfogultsággal, egy költői lélek érzékenységgel tapint rá dr. Gyöngyössi István arra a sajátos lélekre, amit ez a város a történelmi idők változásában s az új élet kialakuló fura ritmusában is megőrzött s nemes tradícióként ma is ott él, ott vibrál a gesztenyelombos, öreg utcák során. Megnyugtató befejezésként pedig, eltelve e város iránti szeretettel és rajongással, azt jövendőli, hogy minden változáson keresztül elérkezik majd az idő, amikor leomlik minden lelki választófal, amely ma még ott meredezik *Eminescu*, a románság legnagyobb költőjének és *Szacsvaynak*, a magyar szabadsághősnek ugyanegy téren emelkedő szobrai között.

De ez a város a keresztény erkölcs tekintetében sohasem volt példamutató.

Könnyűvérű, léha, flancoló asszonyairól és leányairól — tisztelet a kivételnek, — mindenkör számon tartották. Gyöngyössi István tanulmányában nyílt őszinteséggel mutat rá erre a kirívó cédaságra, mint a kultura mezét mindig nagy előszeretettel és divatszeszélyvel magára öltő, hamis fények városának minden egyéb hibájára és bűnére.

Egyik helybeli lap szerkesztője érdekesnek találta Gyöngyössi István tanulmányának ezeket a részleteit s megfelelő kommentárral

leközölte lapjának népszerű rovatában

Nos hát, elérkeztünk a lényeghez!

Benedek Ferenc, a kozmetikus-közíró, aki nek fantáziáját főként az ugynevezett „kényes témák”, a hálózoba-botrányok és a kapcsolt területek témáivaláza izgatja és inspirálja a „közírásra”, egy másik helybeli lapban „*Megint az erkölcsstelen nők?*” címen „közírt” egy cikket és faragatlan, oiroomba stílusban, gyantutlan és jámbor tájékozatlansággal, *de feltűnően gyanus érzékenységgel „fölháborodott”* és durván megtámadta dr. Gyöngyössi Istvánt, az irodalmi színvonalu tanulmány szerzőjét.

Cikkét azzal a régen lejárt s már a vidéki zugszerkesztők által sem gyakorolt naív fogással kezdli, hogy „átsiklott volna ezen a guszttalant ügyön, de női, főként férfi olvasóitól tömegével kaptam a felháborodott leveleket” s kénytelen engedni olvasói tömeges kívánságának... Nyeglén lekritizálja dr. Gyöngyössi István személyét, akit mindössze egy nagyszabásu, komoly tanulmány néhány öletszerűen idézett sorából ismert meg s a politikai és társadalmi életünk szövevényeiben is meglepően tájékozott, rendkívül gazdag ismeretekkel rendelkező fiatal kritikát azzal rágalmazza, hogy városunk szellemét és erkölcsi színvonalát sem ismeri. De később megtörik „vaslogikája”, némi engedményt tesz s a társadalomkritikus tudományos igényű megállapításaival már mindössze az „urí diszkréció” szövezi szembe. S ezzel az „urí diszkréció” mint olyan, nyilván be is kerül a társadalomkritika tudományába... Arról ne is beszéljünk, hogy a *Válasz* című

folyóiratot csak éppen melleleg úgy említi meg, mint általában a botrány- és időszaki revolvérpapokkal szokás s a tanulmányt egyszerűen pamfletnek minősíti. Hosszas szalmacséplés közben iskolás kérdésekkel egyekszik irodalmi tájékozottságát fitogtatni s a közvetlen csevegés nyájas modorában ilyen meglepő kérdéseket tesz fel: „talán Ön is hallott arról a híres, régi Gyöngyössi Istvánról, aki a Murányi Vénuszt is finom, tiszta és fedhetetlen hölgynek látta...” Igy hajdanvaló, jó Gyöngyössi István és így a kozmetikus-közíró...! Csak hogy a helyi „vénuszok” érdekében ez vajmi keveset segít s városunk szépségfoltjának ez az ügyetlen kendőzése nagyon is átlátszó kozmetikai fogás. Idézi még ezután a híressé vált mondat: nem dobok követ abba a kutba, amiből ittam... De nem veszi észre, hogy rossz helyen alkalmazza a hasonlatot, amely módfelelt sántít, mert ezen az alapon, akár Adyt, akár Berzsényi Dánielt, a „rut szibarita váz” költőjét is nyugodt lelkiismerettel kutmérgezéssel lehetne vádolni, hogy ne is beszéljünk a szociológusok és társadalomkritikusok beláthatatlan tömegéről. Végül pedig nagylelkűen tanácsot oszt a kitűnő kozmetikus és azt javolja dr. Gyöngyössi Istvánnak, hogy hagyja abba közírói működését és maradjon az upesti Egyesült Izzó szerény tisztviselője.

Nem tudjuk, hogy Gyöngyössi Istvánnak mi a véleménye ebben a tekintetben, de mi mindenestre megfordítjuk ezt a jótanácsot és azt ajánljuk a kozmetikus-közírónak, vajha ő hagyja abba — lapjárunk hűség és kitartó olvasóinak is minden bizonylat leghőbb óhajára — közírói szorgoskodását s ha már mindenképpen irhatnéja van, írjon izzadós eleni recepteket és térjen meg a kevesebb tájékozottságot igénylő tyukszemirtás mesterségéhez...

Béltky László

Erőteljes mozgalmat indítottak a belgák a katolikus film érdekében

Csak újabban kezd kibontakozni a katolicizmus helyes magatartása és munkásságának iránya a filmmel szemben. Bevallhatjuk, hogy sokáig tartott, míg a katolicizmus pozitív viszonyba lépett a filmmel. Magatartása még néhány évvel ezelőtt is tisztára negatív volt, amennyiben a rossz filmek elleni védekezésre s néhány katolikus oldalról kibocsátott jó film propagálására szorítokozott. Valahogy egy kalap alá vonták a moziat a jazzal vagy a modern táncórúttal és meglegedtek azzal, hogy mindegyikről egyformán óvták híveiket.

Szerencsére a helyzet most már nagyot változott, amiben főrése lehet XI. Pius pápa messzetelektől állásfoglalásának is, aki körleveleiben és megnyilatkozásaiban nem egyszer emelte ki a film népszerűsítő értékét és szerepét, jó és rossz viszonylatban egyaránt. De maga az a tény is, hogy a hozzávetőleges statisztika

kák szerint hetenkint mintegy 25 millió ember jár moziba, arra kényszerítette a katolicizmust, hogy strucepolitikáját feladja és aktív tevékenységbe kezdjen. Érdekes, hogy míg Amerikában, a film igazi hazájában, a különben nagy eredményekkel dicsekedhető katolikus filmakció még ma is tisztán a rossz filmek üldözésére és kiszorítására korlátozódik, addig Európában már magát a filmgyártást próbálják irányítani s annak erkölcsi és művészi ösztönzéseket adni.

A legnagyobb munkát ezen a téren a belgák katolikus filmakciója érte el, melyben a legnagyobb szerepet az úgynevezett sajtóiroda játssza (Documentation cinematographique de la presse). Ez az iroda tulajdonképpen olyan cenzurahivatal, mely a filmek erkölcsi és művészi értékét méri le és tartja nyilván. Mint ennek a filmirodának a vezetője nemrég kifejtette, feladatuk nem könnyű dolog.

„Egy film erkölcsiségét nem lehet könyökkel mérni, vagy kilogrammokban meghatározni. Először a film az emberi élet magasságait és mélységeit akarja visszatükrözni. Nem kerühet ki tehát az emberi élet örömeit vagy fájdalmait, szerelmeit és bűnhődéseit. Minden azon fordul meg, vajjon fölemelőleg vagy lealacsonyítólag hat-e az emberre a gondolat, amit kifejez és a képek, amikkel gondolatait ábrázolja.”

Egyszóval a katolikus film kritikusának tudnia kell, hogy a morális nem moralizálás, a tisztesség nem álszenteskedés és az erkölcsi tisztaság nem világfájdalom vagy menekülés a világtól. Mint ahogy más oldalról viszont megint tudnia kell, hogy a szabadság s legfőként a művészi szabadság nem fegyelmelzés vagy szemérmelenség, mely minden gátlás nélkül rontja embertársait.

A brüsszeli iroda szerint tehát egy film csak akkor lehet jó, ha az sem szóban, sem képből nem vét a katolikus erkölcsstan ellen. De felfogásuk szerint egy filmnek nemcsak etikája, hanem szellemi színvonala is kell hogy legyen. Ahogy az iroda vezetője, Sarnold,

Aldás az emberiségre!

A dohány és a dohányzás

című mű megjelenit!

Írta dr. HOHENBERG JÓZSEF főorvos.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás hatása az emberi szervezetre — A dohány kémiai összetétele — A nikotin — A nikotin megsokasága — A dohányzás hatása a légzőszervekre, a tüdőre, a szívre és véredényekre — A nikotin hatása az emésztő rendszerre — A dohányos vakság — Az idegrendszer — Heveny nikotinmérgezés — A dohányzás és az ifjúság — A dohányosok osztályozása — A nikotinnal való leszokás módjai — A tuberkulózis pusztítása a dohányosok soraiban — A nikotin okozta feledékenység — stb., stb. stb. igen szép kiállításban ára csak 110 lal s portó

Beszerezhető: KÖNYVOSZTÁLYUNKNAL.

magát kicsit triviálisan, de nagyon találoán kifejezte: „A gombóc nem azáltal lesz jó, hogy a szakácsné kihagy belőle mindent, ami a gyomrot elrontaná. Egy buta film tehát még abban az esetben is butaság marad, ha semmi nincs benne, ami az erkölcsnek árthatna. Igazán helytelen dolog és visszaélés, ha a katolikus népet tömegesen árasztják el olyan filmekkel, amelyek csak a szellemi és művészi színvonal hiányával tűnnek ki. A butaság még nem erkölcs és a gombóc kellő anyag nélkül a gyomor becsapása.”

A brüsszeli iroda munkatempója a következő. *Hatalmas, 20 ezer filmet felölelő kartotékjuk van, mely a 20 ezer film erkölcsi és művészi értékeit foglalja össze.* Mihelyest a gyárak egy új filmet az érdekképviseletnek bemutatnak, a brüsszeli iroda valamelyik megbízottja szintén jelen van s mire az új film az első bemutatóra eljut, Brüsszelben már minden oldalról lemérték, cenzurálták s így értékét megállapították. Hogy az esetleg elhamarkodott ítélet hátrányait kiküldhessék, a filmek sorsát tovább is szemmel tartják s ha esetleg

kivágások által javul vagy romlik a film, karotékaikban azt is feljegyzik. Elvük az, hogy a katolikus sajtónak kötelessége olvasóit megbízhatóan informálni a filmujdonságokról. Es nem elég, ha filmszemlélet csak akkor hoznak, amikor a filmek már a mozikban futnak s hatásukat mindenképpen elérik, hanem éppen az szükséges, hogy a katolikus sajtó már egy-egy film bemutatása előtt biztos ítéletet mondjon. A brüsszeli filmiroda tehát erre a sajtószolgálatra helyezi a legnagyobb súlyt, hogy a világ minden katolikus lapjának kérdézközdésére helytálljon és végleges ítéletet mondhasson.

Hogy munkáját az iroda mily becsületesen és mennyi hozzáértéssel végezte, nem kis bizonyítéka az, hogy a Szentszék azzal bízta meg, hogy tevékenységét nemzetközileg is kiépítse, vagyis a katolikus filmcenzura egységes irányításáról az egész világon gondoskodik. A brüsszeli katolikus filmiroda ezzel az intézkedéssel már kinőtt a nemzeti keretek közül s az egész világ katolicizmusának szerve és irányítója lett.

jött váratlanul, mint ahogy a pisai ferdetorony összedőlésére is számítani lehet. A szakértők 1902-ben már tisztában voltak azzal, hogy a harangtoronynak, amely Velence látképének olyan sajátos jellegét adott, mint Pisának a ferdetorony, napjai meg voltak számlálva. s az utolsó időkben gyanus hasadások siettették a gyönyörű harangtorony összedőlését.

A velencei harangtorony az ókeresztény építészet legrégibb emlékei közül való volt. Kilencvennyolc és hattized méter magasba emelkedett a lagunák városa fölé s szélessége legalul kb. 13 méterre rugott. 911-ben, tehát ép 1025 év előtt, kezdték építeni, de csak 1512-ben fejezték be teljesen. Érdekesége volt, hogy

nem lépcsőkön, hanem 32 ferde síkon lehetett feljutni a harangfödél alá,

hoppán páratlanul szép kilátás nyílt az egész környékre. Tiszta időben a tiroli havasok is láthatók voltak.

Még 1902 év elején észrevették, hogy a harangtoronyon hasadások, repedések mutatkoztak. Nyomban intézkedtek és néhány hónapra meg is mentették a tornyot. De 1902 július 13-án a repedések hirtelen ijesztenően kiszélesedtek, úgyhogy Velence városi tanácsa nyomban műépítőkből alakult szakbizottságot küldött ki, — amely megállapította, hogy a katasztrófa bármikor bekövetkezhetik. Hogy mégis megkísértsék a remekszép torony megmentését, nyomban megkezdtek a torony alátámasztását s a szükséges javítási munkálatokat is meg akarták kezdeni, sőt a *delet jelző hagyományos ágyulövést is betiltották, nehogy a levegő megrázkódása a beomlást siettesse.*

Azonban másnap,

július 14-én reggel fél 10-kor a harangtorony mégis beomlott

s a tűzoltóknak, akik az alátámasztási munkát végezték, alig volt idejük elmenekülni. A törmelék, kövek, téglák teljesen betemették a híres loggiat, amely Velence egyik legredekkebb műkinése volt.

Velence — és egész Olaszország — olyan kétségbeeséssel fogadta a pusztulás híreit, hogy az valóságos nemzeti gyász jellegét öltött.

A loggiatta,

amelyet a harangtorony romjai maguk alá temettek, a reneszánsz-kor legcsodálatosabb remeke volt s pusztulása a művészet pótolhatatlan vesztesége. *Jacopo Sansovino* építette 1540-ben és eleinte a prokurátorok szórakozóhelyül szolgált, majd a palotaőrök nyert benne elhelyezést.

A loggiatta közelében állt a „Biblioteca“, amely szerencsére nem pusztult el teljesen a rádülő torony alatt, csak megsérült. Ezt az épületet is *Sansovino* kezdte építeni 1436-ban, de csak 1582-ben fejezte be a művész terve szerint *Siamozzi*. A Biblioteca képviselői *Andrea Schiavone*, *Paolo Veronese* és *Tintoretto* festették. E remekművek sértetlenek maradtak.

Az olasz élelmesség, tudás, teremtmény ujjáépítette az elpusztult San Marco harangtoronyt, s bizonyos, hogy az olasz műépítészek a mai igen fejlett technikai felkészültségük mellett elejét tudják venni a pisai ferde torony pusztulásának s nem fog a velencei San Marco torony sorsára jutni. (H. O.)

Veszélyben van a velencei Szent Márk templom és a pisai ferde torony

Hogyan pusztult el a velencei San Marco templom harangtornya?

Röviden jelentettük, hogy a világhírű velencei Szent Márk templomot veszedelem fenyegeti és az alapjait sürgősen restaurálni kell. Ez immár a második ósrégi műemléke Olaszországnak, amelyről a pusztulás veszélyének híre kel szárnyra. Nemrégben a szintén világhírű pisai ferdetoronyról érkeztek hasonló hírek és akkor is nagy igyekezettel indult meg az olasz mérnökök mentőmunkája, hogy a remekművet megmentésük a pusztulástól.

Az idő kétségtelenül eljárt a legerősebben megépített műemlékek felett is és ha tekintetbe vesszük, hogy Olaszország legrégibb palotái felett évszázadok suhantak el, akkor nem kell csodálkoznunk sem azon, ha időnként — mint most is, — a restaurátoroknak kell közbelépni, hogy megmentésük őket — a további évszázadok számára.

A Szent Márk templom

A velencei Szent Márk templomot mai alakjában a VIII. században kezdték építeni. Azonban vannak olyan nyomok, amelyek arra mutatnak, hogy már előbb állott a helyén egy kisebb templom. A Szent Márk bazilika felépítésében a konstantinápolyi Tizenkét apostol-templom alaprajzi elhelyezését követi, de felépítésében semmi köze sincsen hozzá. A sűrűn egymás mellé épített kupolák bizánci jellegűek, a bazilikának, homlokzatán két sor ív vonult végig, egymás alatt, amelyek közül különösen a felső káprázatosan szép, gazdag díszítéseivel. Homlokzatának másik érdekessége, hogy az olasz művészek legkiválóbbjai díszítették és egészen mai napig sem szüntek meg e díszítéseken munkálkodni. Legelső díszei közé a négy bronz ló tartozik, amely Konstantinápolyból került a Szent Márk bazilikára, s a rómaiakori bronzművészek remekei.

Belül is rendkívül díszes a Szent Márk bazilika. Falait és mennyezetét a XII. és XIII. századokból való mozaikok díszítik, s az előcsarnok is gyönyörűen van díszítve. A főoltár, amelyben Szent Márk evangélista ereklyéjét őrzik, hatalmas a XII—XIV. századokból való ötvösmű, az ugynevezett Pala d'Oro teszi rendkívül becsessé.

A csodálatos szépségű bazilika alapjait erősítik most meg, hogy az összeomlástól megóvják s a falakon mutatkozó repedéseket is eltüntetik.

A pisai ferdetorony.

Olaszország másik veszélyben forgó műemléke, a pisai ferdetorony Európa egyik legrégibb építménye. 1171-ben kezdték építeni és csak 1350-ben fejezték be. Eredetileg harangtorony (Campanile) készült és 54 méter magasban levő lapos tetejéről gyönyörű kilátás nyílik Pisa festői környékére. 43 méteres elhajlása valószínűleg építés közben keletkezett és ez adta meg különös jellegét.

Már huszonöt évvel ezelőtt, 1911 nyarán veszedelmes talajszüllyedést észleltek rajta. De

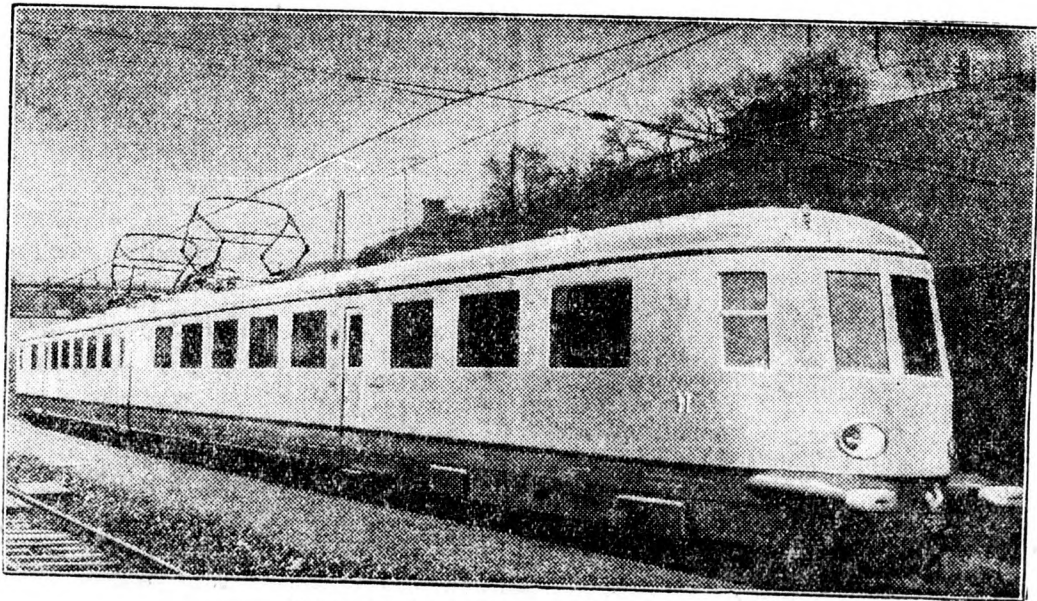
akkor a gyors és alapos aláépítéssel elejét vették minden bajnak. Azóta szinte állandóan figyelték a torony „életét”. Mert az ilyen remekműnek külön „élete” van és sokkal hosszabb tartamu, mint az ember földi élete.

A pisai ferdetorony a világhírű székesegyházhoz tartozó campanille s alig száz évvel a székesegyház építésének megkezdése után emelték. A székesegyház alapjait 1063-ban, a palermói fényes tengeri győzelem után tették le s *Busketus* és *Rainaldus* toscanai román izlésben kezdték építeni. 1118-ban II. *Gelasius* pápa szentelte fel. A székesegyházban csodálatos remekművek vannak, köztük *Pisano* fal-képei és a gyönyörű, reliefekkel díszített szőcsék. A székesegyház keresztelőkápolnáját, a *battistero* építését 1153-ban kezdte meg *Diotsalvi*, de csak a XIII. században fejezték be. A kápolna is, mint a székesegyház, tiszta márványból készült. Ezekhez építették a harangtoronyt, amelyet most veszedelem fenyeget.

Reméljük azonban, hogy nem fog olyan sorsra jutni, mint

a velencei San Marco templom harangtornya amely — idestova harminc év előtt, — 1902 július 14-én délelőtt fél 10 órakor szörnyű dűbörgéssel összedőlt és maga alá temette *Sansovino* loggettáját és aggasztóan megrongálta a királyi palota remekszép könyvtártermét is.

A csapásszámba menő katasztrófa nem

Öt óra alatt Berlinből Münchenbe.

A német birodalmi vasut villamosított mozdonya berlin—müncheni próbautját 180 kilométeres órasebbséggel tette meg.

Baloldal és jobboldal küzdelme Franciaországban

Írta: Rády Elvira

Amidőn most a különböző világnézetű és politikai irányú francia lapokat nézegetjük, egyre élesebben domborodik ki az a harc, amelyet a francia jobboldal a kormányra jutott egyesült „népfront”-dal folytat. Amikor Blum Leó kormánya a hatalmat kezébe vette, a fokozatosan erősödő jobboldali mozgalmak láttán elkeseredett baloldali intellektueket hírtelen olyan optimizmus öntötte el, amely nem lehetett volna nagyobb, ha következetesen Mussolini és Hitler uralma, a lengyel jobboldal és az osztrák rendiség egyszerre és egyidőben kimutálnak s itt is a baloldali népfrontok jutnak uralomra. Ex occidente lux — Nyugatról kel fel az új virradás napja, hirdették csillogó szemmel. Izgatottan várták az új spanyol „virradás” híreit s mintha az ég katedrálisok fényei hoznák számukra is az új hajnalt — lesték az újabb híreket. Blum Leó és a francia baloldal győzelme csak újabb pszichikai nyomaték volt, amely ezeket az újjongó lelkeket a bizakodás reményével töltötte el. Ha Közép-Európa baloldali lapjait — legyenek azok cseh, magyar, román, román vagy szlovák nyelvűek — olvastuk, ez az új optimizmus csendült ki minden sorból.

Blum Leóról hallgat a baloldali sajtó.

Az első felhő a baloldali virradás egén akkor tünt fel, amidőn a baloldali győzelem Franciaországban sztrájkokkal, utcai zavarokkal, tüntetésekkel kezdődött. A diadalmaszkodó népi front felkavarta az indulatokat, amelyek a lobbanékony franciáknál oly könnyen öntik el az utcát. A várakozó tekintetek Blum Leóra, az új miniszterelnök felé fordultak: mit tesz Blum?

A hivatalos baloldali sajtó azonban a miniszterelnök személyéről hallgatott. Blum Leó rejtelmy maradt, személye kérdőjel. A jobboldali sajtó azonban jelentkezett s minden törekvése odairányult, hogy Blum Leó személyét megfossa attól a misztikus ködtől, amelybe a baloldal burkolta. Megindult a nagy leleplező hadjárat, amely nem kímélte Blum Leó személyét s mint legnagyobb bünt azt tüntette fel, hogy Blum Leó szociális elvei és élete között hatalmas szakadék tátong.

A jobboldali sajtó Blum Leó kettős arcáról.

A jobboldali sajtó mindenekelőtt felteszi a kérdést, hogy a nagy baloldali diadalittasság mellett miért hallgat olyan mélyen és olyan kínosan Blum Leó bizarr egyéniségéről s miért kellett épp most zsidó „vallású” kormányelnöknek jönnie? És a jobboldali sajtó megadja a feleletet erre is. A Blum Leóról írott jobboldali újságickek tömegéből kibontakozik annak a fiatal gazdag zsidófiúnak az alakja, aki a Faubourg Saint-Germain szalonéletről a hatalom nosztalgikus vágyától hajtva szalonforradalmárrá lesz, aki a csillogó arannyal, bankbetétekkel, az üzletek bőven hulló pihéivel jól és kényelmesen kipárnázott gazdag fészekben Marx tanaira veti magát, hogy nyugtalan vért az ellentétek bizarr játékával izgassa. Vajjon gondolta-e a gazdag elzászi gyáros, hogy agyondédelgetett, luxust kedvelő fia, az úri szalonokban bizarrságáról ismert Blum-fiú még a szocializmusmal és kommunizmussal fog kacérkodni...

Blum Leó fájának lázas sietésével vetette magát a politikai karrier előkészítésére. Mint zsidó előtt, csak egy út állott nyitva, a baloldali szocialista politika útja. A gazdag úri fiú befurakodik a szocialista pártba s bár egyénisége nem tud népszerűséget teremteni, a tömeg mindig megérzi benne a kényes zsidó zsúrfiút — az atyai nagy vagyonból mégis bőven cseppen a pártkasszába is és az arany elhallgatja a történet Blum-gyerek ellenfeleit is. Így

történt azután, hogy Blum Leó, aki a Humanité-be a Mantin-be zenekritikát ír, a szalonokban forradalomról szónokol s a népgyűlésen a népvézérnek álmodja magát, aki lázasan ír cikkeket és könyveket, de akinek a leglázásabb történet sem tudja megszerezni a népszerűséget és elismerést, akiről Jules Renard megírja, hogy „burzsoa a legjavából” — 1914-ben, a háború előestéjén, amidőn Jaurést meggyilkolják, nagy harcok árán, amelyben vér ugyan nem folyt, de a Blum-vagyon aránya annál jobban — eléri a pártvezéri pozíciót. A makacs kitarítás, a történet és arany tehát meghozzák a sikert annak a Blum Leónak, aki soha sem tudta az idegenkedés, a bizalmatlanság buráját átörönni, akit a párizsi argot a szocialista Donquijote névvel ruházott fel. Innét azután már csak néhány lépést kell megtennie, hogy Marcel Sembat közmunkaügyi miniszter mellé kerüljön államtitkárnak. A karrierészség megkapja az első kielégülést, a hagenauai zsidó szatócs unokája, az elzászi gyáros fia az ország egyik legfontosabb minisztériumának osztályfőnöke lett.

Ettől az első sikertől kezdve azután fokozatosan vezeti Blum Leó karrierje ívét a legmagasabb pontig, Franciaország miniszterelnöki székhéig.

Ezt a különös karriert rajzolja most fel a jobboldali propaganda s a végén felteszi a kérdést: hogyan tudja összeegyeztetni Blum a szocializmust azzal a teroszerű vagyongyűjtéssel, amellyel az elzászi Blum-gyáros vagyonát sikerült megkészszerzeni, hogyan egyeztetelhető össze a proletár öntudat a milliommossággal s a dogmatikus marxizmus a 16 szobás luxusszalakással, szolgasereggel és az úri szalonélettel.

A jobboldali sajtó nyílt kérdésre Blum sajtója nem felel s a francia és spanyol „virradás” közep európai csodálói kínosan hallgatnak a leleplezésekről. Valljuk meg, nagy gyakorlatuk van ebben. A szocialista forradalmak élén gyakran állnak Blum Leóhoz hasonló Janus-arcu lelkek, a hallgatást és kendőzést megszokhattuk...

André Tardieu a nagy leleplező.

A leleplezések hadjáratát a francia jobboldal egyik nem is olyan régen sokat szereplő vezére, André Tardieu vezeti. A Grenoیرهnek, a nagy jobboldali napilapnak hasábjain egymásután jelennek meg vezércikkei, amelyekben Blum Leó politikáját támadja. A „szuverén fogoly”, ahogy Tardieu magát nevezi (mert visszavonult a parlamenti élethől és a parlamentet mai formájában hazugnak és impotensnek tartja) — a jobboldali erők összefogását sürgeti. Amit a jobboldali sajtó Blum Leó egyéniségéről állapít meg, azt Tardieu a Blum-vezette politikáról mondja. Blum Leónak kettős arca van, hirdeti Tardieu, s ez a kettősség rányomja bélyegét a népfront politikájára is.

A baloldali egységfront rövid néhány hét alatt tizenhét törvényjavaslatot tett le a képviselőház asztalára. Látszólag nagy szociális reformok vajudnak ezekben, de Tardieu egymásután állapítja meg ezekről, hogy csak ügyesen felépített propaganda — Potemkin falvai.

A „cukros alapok” és a propaganda.

A legnagyobb feltűnést Tardieunek az a leleplezése hozta, amellyel Blum Leónak a titkos alapok megszüntetéséről hirtetett jelszavait tette neveltségessé. Blum Leó házi lapja mint nagy szenzációt közölte, hogy Blum Leó a hosszú esztendőket óta kifogásolt titkos alapokat megszünteti. A francia kormánynak ugyanis egész tekintélyes összeg áll rendelkezésére, amellyel nem tartozik elszámolással és felelősséggel senkinek. A baloldal immár 40 esztendője küzd a titkos alapok ellen s az alkotmányosság nevében követeli a megszüntetésüket. Blum Leó jól tudta, hogy hatalmas propagandát és népszerűséget jelent számára, ha a gyűlölt titkos alapokat, amelyeket a párizsi politikai argot „cukros alapok”-nak nevezett el — megszünteti. A cukros-alapok, amelyeknek édes ízére odagyűltek a kormány mellé a „gourmand politikuskok”, hogy egy-egy édes cseppet ők is kapjanak — fontos szerepük van a francia politikában, mert a kormányelnökök ezzel tartják maguk körül „híveiket”.

Blum Leó nagy bejelentése után két nap sem telt el s a népfront híveinek alig volt idejük az új francia alkotmányosságról elzengeni a dicsőítő énekeket — Tardieu vezércikkben válaszolt Blumnak a Gringoire hasábjain s számokkal igazolta, hogy a 28 milliányi titkos alapból Blum reformja — nyilván a gazdasági nehézségek következtében — mindössze 2 milliót, 80%-ot törölt el s a titkos alap ma is 26 millió frank. És a pikantériája a dolognak, hogy Blum a sajtót 17 milliós titkos alapjából egy fillért sem törölt.

Tardieu gúnyosan mutat rá arra a titkos vonzalomra is, amellyel a baloldal gourmandjai, a „cukros alapok” iránt viselkednek s hosszú bizonyítéksorozatot olvas Blumnek fejére, hogy a baloldali kormányok alatt milyen hatalmas összegek vándoroltak a titkos kasszákon keresztül a baloldali politikuskok tresorjaiba. A baloldali kezek — mondja Tardieu — gyakran szorúlnak öklöbe, de a cukros alapok edes tze vonzó s ezek az öklök az arany csengésére megnyílnak s a parlamentben a baloldali többség a baloldali kormánynak mindig megszarvazta a titkos alapokat. A baloldal gourmandjai falánkók...

Nyílt vita a hadseregről.

A Blum-kormány titkos vonzalmát a legszélsőségesebb marxizmushoz, a kommunizmushoz mindenki ismeri. Ez a vonzalom azonban már kezd veszélyes lenni a francia biztonságra is. A belügyi kormány hallgatolagos beleegyezésével olyan propaganda folyik, ami még a mérsékelt baloldalt is nyugtalanítja. Legjellemzőbb az, ami a hadsereg kebelén belül történik.

A kommunisták ismert lapja, a Humanité hasábjain nagyarányú anketákat tart, amelyekben a francia hadsereg katonái vígan politikálnak; a közlegények és az altisztek nyilatkoznak arról, hogy tisztjeik mennyire megbízhatók baloldali és köztársasági szempontból, ki fasiszta közülük és melyik tábornokra lehet számítani az igazi proletárnak. A kommunisták memrégiben nagy tanácskozást tartottak és a Humanité felszólította pártbíveit, a tanácskozás folyamánként, hogy előljáróikat, tisztjeiket figyeljék meg és árulják be a kommunista központnak. A francia külügyminisztérium hivatalos lapja, a Le Temps felháborodva ír erről a nyíltan folyó kommunista agitációról, mely már befészkelődött a francia hadseregbe és az összes fegyveres alakulatokba is. „Először a legfőbb vezetők elgyalázásához folyamodtak a kommunista, — írja — Pétain marsallnak, a háború dicsőséges hősnének jutott a szerencse, hogy a gyanúsítottak listáján vezetőszerepet játszik. A kommunisták azonban áttértek a vezérkarra, a légi és tengeri vezérkarra is. Royalista fészkeket fedeznek fel a legfőbb légügyi tanácsban és magukban a minisztériumokban is. Pierre Cot és Gasnier Duparc segítőitársai között. Majd folytatják a csapattesteken, a tisztéken egész lajstromokkal, amelyek név szerint tüntetik fel azokat, akiket azzal gyanúsítanak, hogy nem osztják a népfront elvét, s akiket fasisztáknak bélyegeznek. Az egyik tábornokot azzal vádolják, hogy

ÜZENET

En Ajándéka Életemnek
 Ki vagy a Szomorúság és a Szépség
 Örök Romény s Reménytelenség
 Ki Egy vagy... mindörökre Egy...
 A mindig megújuló vágynak
 Lappangó, izzó zsarátnok
 Be nem teljesül! Igéretcknek
 Mély távlatokban élő Titka
 Ellincs, mely költ és felmagasztal...
 A könnyeimnek drága Tükre
 Ki öröm vagy és Végítélet
 Ó sirjam el egy bús szonettben,
 Hogy Egy vagy, mindörökre Egy!

KOMAROMYNE MIHELFFY ELVIRA.

notórius fasiszta és személyes barátja Denain tábornoknak. Helyreigazítások jönnek, polémiák keletkeznek nyilvánosan X, vagy Y tiszt politikai hitvallásáról... Felszólítják az alárendeltet, hogy árulják el előljáróikat, a tiszteket és megfigyeljék tisztársaikat. A megfélemlítés, a gyűlölet, a féltékenység, a gyanúsítás uralmát akarják meghonosítani hadseregünk szervezetében... A hadseregről a rendőrségre megy át a vizsgálat és most kapjuk a hírt, hogy a kémkedés és a gyanúsítás vidéken már a polgári hatóságokra is kiterjed... Sokáig tűrjük még ezt a munkát? Megengedik a republikánusok, hogy tartósan be rendezkedjék nálunk az árulás elvetemült uralma, amely teljes tehetetlenségre kárhóztatja hadseregünket?"

A francia külpolitikát, a Quai d'Orsayt is igazgatják ezek a körülmenyek s Blum Leó nehézségei így egyre növekednek.

„Idegen had dulja fel hazánkat?”

A baloldali kormányzat kommunista kacérkodása valamivel nem számolt. A francia nép, ha könnyen meg is bódul a jelszavaktól, lelke mélyén izzó nacionalista s nem tűr el maga fölött sem idegen uralmat, sem az internacionalizmus ködét. A kommunista párt is érezte ezt s rövid idő alatt igen érdekes metamorfózison esett át. 1933-ban a Humanité hangját még az „osztályharc” determinálta, 1934-ben már a „Közös front” és a „minden francia megbékülése” jelszavával szól a „két-száz család” oligarchiája ellen küzdött. A közelmúltban pedig már a „Franciaország a franciáké” jelszót tüzte ki s a vörös kommunista zászlót nemzeti színű szegéllyel vonták be.

A francia nép egyre nagyobb tömegei azonban érzik, hogy ez csak taktika s a Litvinov által vezérelt szovjet külpolitikai ügyességére vall, hogy megérezte, honnét jöhet a kommunista propagandára a veszély. A francia tömegek között egyre jobban terjed a jelszó: „Nem vagyunk hajlandók Moszkva parancsára üdvözölni.” A Gringoire egyik karikatúrája, amely alatt ez a felirat áll: „Idegen had dulja fel hazánkat?” — jellemzi a legjobban a növekvő jobboldal szellemét. A Marseillesből vett idézettel akarta karikatúra rajzolója érzékeltetni, hogy Franciaország népe nem hajlandó Moszkva jászolaján tipegni.

A francia belpolitikában tehát nagy harc dúl a jobb és a baloldal között és Blum Leó nehéz helyzetben van. A francia külpolitika az olasz—német—osztrák—magyar—lengyel front kialakulásával új helyzet elé került. Ez az új helyzet is a kormány minden erejének koncentrációját kívánja. A belpolitikai küzdelmek s a felszabadult erők áradása azonban más irányban is erőfeszítést kívánnak a népi fronttól. Meddig bírja ezt Blum Leó?

A feleletet a történelem adja meg. Az események, a legújabb spanyol forradalom is, azt igazolják, hogy Európa jövőjét a jobboldali gondolat fogja meghatározni s ha Franciaország Blum Leó baloldali politikáját folytatja, egyre jobban elszigetelődik. Az erősödő francia jobboldal, amelyet Blum Leónak nem sikerült drákói rendszabályokkal sem eltüntetnie — ébredezik s talán nem vagyunk túlzottan optimisták, ha hiszünk, hogy a jobboldali Franciaország harca nem lesz eredménytelen.

Dr. Schmiadt Béla:

Lelket az életbe

E második kiadásban megjelent munka a lelki gyakorlatok igazságokat dolgozza fel elevenen, modern, megkapó példákban, mesteri kézzel hozzáfűzött megrázó reflexiókkal. Az első kiadás hónapok alatt fogyott el.

Ara 110 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

A mellékfoglalkozásos telepítés egyik modern és hathatós eszköze a munkanélküliség megoldásának

Szociografusok készítettek statisztikát arról, hogy egy bizonyos közösségen belül az emberek hányszor beszélnek ugyanarról a témakörrel és hányszor használnak egy bizonyos szót. Ebből igen érdekes és gyakorlati következtetéseket lehet levonni az illető közösség tagjainak műveltségére, érdeklődésére, szükségére és szociális állapotára. Ha valaki ma a politikai életben használatos szavakról készítené statisztikát, akkor a telepítés szó feltétlenül az első három között szerepelne. Ez magában igen örvendetes: azt mutatja, hogy az emberek szociális érdeklődése felébredt, sőt már egy bizonyos gyakorlati irányban igyekezik valósággá válni. Sajnos azonban ez a valóság igen messze van még a kezdet kezdetétől, az elméleti meghatározástól is. A telepítés ma mint szó, több a közkeletűnél, de a szónak életet adó fogalom csak nagyon kevesek előtt tisztázott.

Nálunk telepítésen általában a mezőgazdasági munkások és törpebirtokosok földhözjuttatását értik. Ez azonban a telepítésnek csak egyik válfaja, az úgynevezett

mezőgazdasági telepítés.

A telepítésnek egy másik, nálunk, csaknem teljesen elhanyagolt ága nem a föld népének akar birtokot juttatni, hanem a városi munkásságot akarja eleven és közvetlen kapcsolatba hozni a földdel. Arról természetesen csak szobatudósok írhatnak, hogy a munkanélküli ipari munkásságot a mezőgazdaságban kell elhelyezni, mert a városban nevelkedett, ipari munkát kitanult, dolgozó ember a számára idegen és ismeretlen terepen nem fogja megállani a helyét.

Itt tehát középtúrról kellett gondoskodni. Olyan lehetőséget kellett találni, amely mellett az ipari munkás tovább dolgozhatik a gyárban, de lassan hozzászokhatik a mezőgazdasági, szorosabban véve a kerti munkákhoz is.

Ez a középtúrról

a mellékfoglalkozásos telepítés.

A mellékfoglalkozásos telepítéshez munkában álló és munkanélküli munkások szükségesei. Helyesebben: a telepítés végrehajtásával az eddig munkanélküliek is munkához jutnak. Itt van ennek a telepítési módozatnak beláthatatlan és fel nem becslhető szociális jelentősége. A települő munkások munkanélküli, de települni óhajtó társaik javára lemondanak munkaidejük egy részéről. Az így felszabaduló időt a telepen kerti munkával tölti és a kerti munka jövedelméből pótolják az elmaradt munkabért.

Ipari munka és mezőgazdasági munka

Így kiegészíti egymást, pénz szempontjából tehát a mellékfoglalkozásos telepítés a munkában állók számára nem jelent veszteséget. A munkanélküli pedig munkához, keresethez, egzisztenciához jut. Természetesen ehhez az kell, hogy az iparban a munkaidőt leszállítsák és ilyen módon munkanélkülieket alkalmazzanak.

Kertgazdaság és állattenyésztés

A telep célja az, hogy a telepesek és családjának élelmezési szükségleteit fedezze a kis kertgazdaság. Erre a házhelyei és gazdasági épületekkel együtt 2400 négyzetméternyi területet kell számításba venni. Ez az a terület, amelyet ma a telepítés-politikusok a mellékfoglalkozásos telepítések számára a legalkalmasabbnak találnak. Ez a nagyság természetesen csak keret. Teljesen ragaszkodni hozzá nem lehet, de nem is szabad. A telep nagysága kell hogy függjön a talaj minőségétől, a domborzati viszonyoktól, a vízellátástól, a telepes családjának nagyságától és teljesítő képességétől és a közlekedési viszonyoktól.

Természetes, hogy a telepen állatokat is kell tartani. Baromfi, házinyúl, sertés és kecske azok a kisebb háziállatok, amelyek szobajöhetnek.

Ha a telepes a telep 2400 négyzetméteréből kb. 200 négyzetmétert ház és olépitésre fordít, 1200 négyzetméteren főzelékféléket és krumpelit termel, 600 négyzetméteren gyümölcsfákat nevel, akkor kb. 10—12 mázsa burgonyára számíthat, ami a család évi szükségletének majdnem a felét teszi ki. A telepes gazdaságosabban jön ki, ha nagyobb területen termel főzelékféléket, mint krumpulit, mert ezzel változatosabbá teheti ételrendjét, sőt némi értékesítésre is gondolhat. A gyümölcsökből a harmadik évtől kezdve gondos kezelés mellett biztosan nagyobb mennyiséget is értékesíthet.

A telep nem konkurencia a piacnak

Egy pillanatra sem szabad azonban elfelejteni, hogy a telepek nem az a célja, hogy megéljenek belőle. A telep csak mellékfoglalkozás, csak arra való, hogy az ipari munkában a keresett jövedelmet kiegészítse és teljessé tegye.

A telep terményeit az elgondolás nem a piacra szánja. A cél az, hogy a telepesnek és családjának élelmezési szükségleteit fedezze a kis kertgazdaság. Nem kell attól félni, hogy ezáltal az amúgy is nehéz sorban levő mezőgazdaságnak és kereskedelemnek fölösleges konkurenciát támaszt: itt csak olyan emberekről van szó, akiknek kereseti viszonyai különben jóformán semmiféle vásárlást nem engednének meg.

A telep anélkül, hogy mások kereseteit csökkentené, emberi színvonalra emeli egyrészt a munkanélkülieknek az életstandardját, másrészt azoknak a munkásoknak, akik a nagyváros köregetegében különben sosem jutnának hozzá a természet közelségéhez és azokhoz a táplálékokhoz, amit az ilyen kertgazdaság nyújt.

A mellékfoglalkozásos telepítés eddig az Egyesült Államokban érte el a legnagyobb eredményt.

Az amerikai pénzügyminisztérium kezdetben 25 millió dollárt bocsátott a mellékfoglalkozásos telepítés céljaira és ezt később 50 millióra emelte.

Németországban a birodalmi kormány alacsony kamatú, hosszúlejáratú birodalmi kölcsönt nyújt a mellékfoglalkozásos telepesek számára és újságokban és a nemzeti szocialista párt minden embert elérő propagandájában hirdeti a mellékfoglalkozásos telepítés szükségességét.

Angliában elsősorban a munkanélküliek telepítésére gondolnak. Tekintve, hogy Angliában munkanélküli biztosítás van, itt a mellékfoglalkozású telepítést részben oly módon oldják meg, hogy a telepeseknek továbbfizetik a munkanélküli segélyt. Ebből, a kertből és a háziállatokból emberi életet élhet a városban elhagyott és nyomorgó munkanélküli.

A mellékfoglalkozásos telepítésnek a gazdasági részen kívül, sőt talán a felett, igen fontos nemzetpolitikai jelentősége és hivatása is van: célszerűen alkalmazva bizonyos időn belül megszüntetheti a proletárságot. A proletárság lényegéhez és lelkiállathoz ugyanis mulhatatlanul szükséges a külvárosok zsúfoltság, egészségtelen és sokszor erkölcsstelen levegője. Ez teszi a munkást tulajdonképpen proletárrá. Ez az egyik oka annak, hogy a proletár állandóan kedvetlen, zúgolódó, ezért keres gyökértelen áramlatokban vélt menedéket. Ha a munkás telephez jut, ha kikerül a kőfalak közül, ha talpa alatt megint közvetlenül érezheti az anyaföldet, akkor egész lényében észrevétlenül, de biztosan átalakul. Minden igazán nemzeti és okosan szociális politikának az kell, hogy a célja legyen, hogy a nincstelenség a napról-napra élő, a mindennapi gondjaiban vergődők helyett egészséges, független és földhözköltött közepeosztályt alakítson ki.

B. L.

RÁDIÓ

Az órákat románial idősámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, JULIUS 26.

București. 7.30 Reggeli műsor. 11.30 Harangszó. Egyházi beszéd. 11.50 Egyházi ének lemezek. 11.55 Egyházi előadás. 12.10 Karének. 12.40 Marcu-zenekar. 13.25 Sport. 13.40 Marcu-zenekar. 15 Gazdáknak. 16 Matache-zenekar. 16.45 Gazdáknak. 19 Alkalmi csevegés. 19.15 Koch tánczenekar. 20 Felolvasás. 21.05 Hangjáték. 22.30 Hírek. 22.40 Sport. 22.55 Kis rádiózenekar. Stelzi: Induló. Translateur: A tavasz varázsa. Rust: Két régi tánc. Momaert: Mignonette. Bayer: A babatündér, egyveleg. Becce: Román. Blon: Keleti ünnepi menet. Dvorzsák: Róka. Cahiret: A kötél-tánc. Langsfelder: Fox. Majd a hangverseny után Hírek.

Budapest I. 10.30 H. 11—12.10 Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet Kovács Sándor dr. az Actio Catholica országos titkára mondja. 12.15 Evangélikus istentiszta. Prédikál: Barócs Pál szarvasi lelkész. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Szalonzene. 14.50 Gr. 15.40 Pluhár István beszámolója Berlinből. 16 Gazdasági előadás. 16.50 I. 17.30 E. Molnár Antal. 18 Magyar nóták. 18 Bibó Lajos elbeszélése. 19.30 Hangverseny Zenekar. 20.40 Előadás Kosztolányi Dezső műveiből. 21.25 Hegedű. 22 H. 22.30 J. 23.15 Dr. Starkie Walter. az európai országok közt szerzett tapasztalatairól nyilatkozik. 23.30 Katonazene. 1.05 H.

HÉTFŐ, JULIUS 27.

București. 6.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Kis rádiózenekar. Zerco: Drámai nyitány. Waldteufel: Tapskeringő. Ketelbey: Intermezzo. Dostal: Divatos egyveleg. Beyer—Helmeund: Szerelmi dal. Lincke: Gavott. Wissmar: Szerenád. 19 Időszérü anyag. 19.15 Rust: Lirai intermezzo. Schubert—Berté: Három a kislány. egyveleg. Becce: Laguna-szerenád. Stolz: Keringő. Tuban: Keringő. Bochmann: Nyári szél. 20.15 Felolvasás. 21.25 Könyvek és folyóiratok. 22.05 Alexandrescu Aurél ének. 23.30 Hírek. 23.45 Mutaffian-mandolinzenekar. 23.55 Hírek. 24 A Marcu-zenekar hangversenye.

Budapest I. 7.45 T. Utána: Gr. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 és 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 12.05 Állástalan Zenészek. 13.30 H. 14.15 Pontos időjelzés. 14.45 Ének-zongora. 15.40 H. 17.15 E. Evva Gabriella dr. 18 F. Budapest Kálmán dr. 18.30 Fuvola. 18.50 Teracsényi György elbeszélése. 19.20 A rádió szalonzenekarából alakult szalonötös. 20.30 E. Császár Béla. 21 C. 21.40 H. 22 Aida négyfelvonásos opera. 24.30 J. 1.05 H.

KEDD, JULIUS 28.

București. 6.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Felolvasás. 18.15 Gramofonlemez. 19 Időszérü anyag. 19.15 Gramofonlemez. 19.35 Felolvasás. 20 Mozart: Don Juan kétfelvonásos opera Salzburgból. 23.15 Jonescu—Gauna-zenekar. 23.45 Hírek.

Budapest I. 7.45 T. Utána: Gr. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 és 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Triumph-énekegyüttes. 13.30 H. 14.15 Pontos időjelzés. 14.25 Szalonzene. 15.40 H. 17.15 Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18 E. Bárány István dr. 18.30 Gr. 19.20 E. Vas István. 20 Székelyvárosi Zenekar hangverseny. 21.10 H. 21.30 Közvetítés a Hősök-teréről: az olimpiai fátylas stafétafutással kapcsolatosan. 23 Időjárásjelentés. 23.05 C. 24 Németnyelvű előadás. 24.15 J. 1.05 H.

SZERDA, JULIUS 29.

București. 6.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. Giurgera-zenekar. Román-dalok. Utána Waldteufel: Aranyeső-keringő. Halm: Tangó. Dendrino: Fox. Beethoven: Menüet. Roman: A baba rumbát táncol. Román népdalok. 19 Időszérü anyag. 19.15 A zene folytatása: Dostal: Flimegyveleg. Manzatti: Román. Ciarge: Hora Baianova, tangó. Halm: Dumba, bumba, rumba. Román dalok. 21.15 Felolvasás. 21.30 Albu Sandu hegedű. Smetana: Hazám. Suk: Szerelmi dal. Dvorzsák: Három cseh-szlovák tánc. Nováček: Molo Perpetou. 22.05 Bedascu Konstanca ének. Liszt: Szerelmi álom. Mahler: Szeretted a szépet. Gounod: Mireille. ária. Kreisler: Dal. Milöcker: Keringő. 22.30 Hírek. 22.45 A zene folytatása. Kéler: Spanyol vigjátéknyitány. Eilenberg: Nápolyi szvit. Morena: Bécsi keringőegyveleg. Hruby: Híres operettek egyvelege. Armandola: Andaluz szerenád. Becce: Blues. Heymann: Fox. 23.55 Hírek. 24 Motzoi-zenekar.

Budapest I. 7.45 T. Utána: Gr. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 és 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Postászenekar. 13.30 H. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Zongora-hegedű. 15.40 H. 17.15 E. Nagy Sándor dr. 17.45 Pontos időjelzés.

18 Szalonzene. 19 E. Mitolesy Mátvás dr. 19.30 Előadás Dankó Pistáról. 20.30 F. D. Berde Amál. 21 Gr. 21.30 A Kamaraszínház együttesének előadása: Fanny és a cselédkérdés. 23 H. 23.25 Gr. 24.05 Cigányzene. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 30.

București. 6.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Motzoi-zenekar. 19 Időszérü anyag. 19.15 A zene folytatása. 20 Felolvasás. 20.20 Jianu Vazul fuvoláz. 20.55 Felolvasás. 21.10 Kis rádiózenekar. Hollander: Revünyitány. Ábrahám: Havaji rózsája, egyveleg. Silensky: Orosz dalok és táncok. Lincke: Keleti intermezzo. D'Ambrosio: Hajnali dalok. Labitzky: Tiroli dalok. Bochmann. Lassu keringő. Macqeben: Tangó. Howeld: Slofox. Ingelhoff: Fox. Kochmann: Foxintermezzo. 22.30 Hírek. 22.45 Rusecu Paula ének. Mozart: Az ibolya. Lortzing: A fegyverkovács ária. Scott: Jöjj! Strauss János: A denevér. ária. Spetajozza: Ciribiribin. 23.10 Lemezek. 23.45 Hírek külföldre németül és francián. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 T. Utána: Gr. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 és 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Ének. 13.40 H. 14 C. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 H. 17 E. Vizváry Marika. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Közvetítés egy BSZKRT-re-mizből. 18.40 Szalonzene. 19.40 Baló Elemér csevegése. 20.10 Ének-zongora. 20.40 E. Suryányi Lajos. 21.10 A Hangverseny-Zenekar operettelő-adása: Bob herceg. 22 H. 23.20 Időjárásjelentés. 23.25 E. Németh Károly dr. 23.5 Gr. 1.05 H.

PÉNTEK, JULIUS 31.

București. 6.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Felolvasás. 18.15 Kis rádiózenekar. 19 Időszérü anyag. 19.15 A zene folytatása. 20 Felolvasás. 20.20 Cosma T. és Alexandrescu J. itálka két zongorán. 20.55 Felolvasás. 21.10 Gounod: Faust ötfelvonásos operája gramofonlemezeken. 24 Kok tánczenekar.

Budapest I. 7.45 T. Utána: Gr. 8.20 Étrend. 10.30 H. 11 Requiem a Szent Ferencrendiek templomából Liszt Ferenc halálának ötvenedik évfordulójára alkalmából. 13 Harangszó. 13.05 Hegedű. 13.40 H. 14 Katonazene. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 H. 17.15 F. dr. Wehner Józsefné. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gr. 18.25 Verseks régi magyar költőktől. 18.50 Gr. 19.50 Sportközlemények. 20.05 Szalonzene. 21.15 E. Szánthó Dénes. 21.30 C. 22.30 Zongora. 23.10 H. 23.30 Liszt-émlékhangverseny. 24.10 Közvetítés a Szent Ferencrendiek kolostorából. Beszélő: Koudela Géza dr. Majd: Harangszó a Szent Ferencrendiek templomából. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 1.

București. 6.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 17 Berlin. 18 Felolvasás. 18.15 Katonazene. 19 Időszérü anyag. 19.15 Katonazene. 20 Felolvasás. 20.20 A négy Strauss lemezei. 21.05 Felolvasás. 21.20 Chinda-tánczenekar. 22.30 Hírek. Sport. 22.45 A Christea-zenekar hangverseny. 24 Oiasz lemezek.

Budapest I. 7.45 T. Utána: Gr. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 és 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Zongora. 13.40 H. 14 C. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 Az Olimpiász ünnepélyes megnyitásának közvetítése Berlinből. 18.25 Szalonzene. 19.35 Zagon István vidám negyedórja. 20 Gr. 20.30 Külügyi negyedóra. 21.10 Vízjáték-előadás: Autón szerzett menyasszony. 22.50 H. 23.10 24 taçu kis cigánygyerek zenekar. Majd: C. 24 Fonini Erzsébet ének. 24.30 J. 1.05 H.

Rövidítések magyarázata: T. = Torna. Gr. = Gramofonzene. H. = Hírek. F. = Felolvasás. C. = Cigányzene. J. = Jazz.

Nyisztor Zoltán

// Felhőkarcolók
Oserdők
Hazátlanok

(Délamerikai útiképek).

Ára 90 lei és portó.

Kapható: könyvtályunknál.

Főtisztelendő Plébániai Hivatal!

Ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tatarozni, szívesen felajánlom szolgálataimat. Megkeresésre saját költségemen a helyszínére utazom és ott helyben elkészítem költségvetésemet, amely minden más ajánlatnál méltányosabb lesz. Régi gyakorlatom, kiváló szakembereim, nagy üzleti összeköttetésem lehetővé tették, hogy mindenütt a legnagyobb meglepédesre dolgozhattam. Legyen szabad például megemlíteni, hogy a baia-spriei gyönyörű templom renoválásánál dr. C. Zumbel Lajos plébános úr legmesszebbmenő elismerését nyertem meg. Kiváló tisztelettel:

BALINT DÁNIEL
építő vállalkozó, Oradea, Str. Academiei No. 2.
Telefon: 43.

Apcáhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 8 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 33 órázalk kedvezmény. Cim a kiadóban 10 lei.

Különféle

Tisztviselő

augusztus 1-től kezdődő kététi oradeai tartózkodása idejére különbejárati butorozott szobát keres. Cimeket ármejjelöléssel a kiadóba kérek.

Oltárképeket,

kétdalalobogóképeket, stációképeket, vászonra festve, művészi kivitelben szállít, templomokat újjáfest és aranyoz. Herling István ak. festő, Siria, Jud. Arad.

Háztulajdonosok

szíves figyelmébe! Mindenféle cserépező munkát jutányosan vállal Burzik Sándor cserépezőmester Oradea, Str. Inzusta No. 1.

Fűszerüzlet

átadó azonnalra. Oradea, Str. Plevnei 1.

Figyelem!

közörrültesünk csakis az ifj. Kelemen közörrüldjében, ahol a legjobb és legpontosabb munkát kapjuk olcsó árban. Oradea, Strada Avram Jancu-utca sarkok. Piata Mihail Vitaezul.

Lakás

Kiadó

3 szobás modern balkonos szép utcai lakás november 1-re. Oradea, Strada Tache Jonescu No. 15.

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás, kertés lakás. Oradea, Str. Ciordas 46. sz. a. Évi bér: 18.000 lei és vízdíj.

Egy

kis udvari szoba, konyha, spetizos lakás, összes mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Eliade Rădulescu No. 13.

Szoba-konyhás

lakás mellékhelyiségek kiadó augusztus 1-re. Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 6.

Adás-vétel

Eladó

zongora, rövid, modern sürgösen olcsón eladó. Oradea, Str. Cogalniceanu 4. Huszti szálító.

Üvegkészlet

12 személyes, komplett eladó. Cim a kiadóban.

Országos

méretű kaptár és egy méh család olcsón eladó. Oradea, Strada Cloșca No. 1-a szám.

MAGAS

árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot, bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész, Oradea, Regela Ferdinand No. 3.

Jókarban

levő 2 ágy, 2 éjjeli szekrény eladó. Oradea, Str. Varsovia No. 46. Catalin-telep.

Disznóbőr utitáskát

jókarban vennék. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 18.

Eladó

alig használt 3 darab löszór matrac. Oradea, Strada Alexandri 32, emelet.

PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regela Carol No. 5.

Alkalmazás

Háztartás

minden ágában jártas középkorú urinó háztartásvezető állást keres. Gyermekek nevelését is vállalja, falura is szívesen elmegy. Ajánlatokat „Jegyzőné” jelzőre kér a kiadóhivatalba.

Kifutó fiúnak

ajánlkozom bármilyen üzletbe. Saját kerékpárral rendelkezem. Markovits Bertalan, Oradea, Str. Roșiori 6.

LAPARUSITASRA

emberek magas számlékkal felvételnek. Jelentkezés a kiadóhivatalban.